

SEANCE DU VENDREDI 22 JANVIER 1993
VERGADERING VAN VRIJDAG 22 JANUARI 1993ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 1432.

MESSAGES:

Page 1432.

Chambre des représentants.

COMMUNICATION:

Page 1432.

Budget administratif.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITION DE RESOLUTION
(Discussion):

Projet de loi portant approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française, relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, de l'acte final, du procès-verbal et de la déclaration commune, signés à Schengen le 19 juin 1990.

Proposition de résolution relative à l'approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985.

Discussion générale (Reprise). — *Orateurs*: M. le Président, MM. Pinoie, rapporteur, de Donnée, Jonckheer, p. 1432.

Discussion et vote des articles, p. 1436.

Projet de loi portant approbation de l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République argentine concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, et de l'échange de lettres, signés à Bruxelles le 28 juin 1990.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1437.

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1432.

BOODSCHAPPEN:

Bladzijde 1432.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELING:

Bladzijde 1432.

Administratieve begroting.

ONTWERPEN VAN WET EN VOORSTEL VAN RESOLUTIE
(Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, van de slotakte, van het protocol en van de gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990.

Voorstel van resolutie met betrekking tot de goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985.

Algemene beraadslaging (Hervatting). — *Sprekers*: de Voorzitter, de heren Pinoie, rapporteur, de Donnée, Jonckheer, blz. 1432.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1436.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Argentijnse Republiek betreffende de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, en van de uitwisseling van brieven, ondertekend te Brussel op 28 juni 1990.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1437.

Projet de loi portant approbation de la convention entre le royaume de Belgique et la république populaire de Pologne sur la reconnaissance des décisions relatives au divorce, signée à Bruxelles le 17 décembre 1986.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1437.

Projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants :

- 1° Accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la délimitation de la mer territoriale;
- 2° Accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la délimitation du plateau continental, signés à Bruxelles le 8 octobre 1990.

Projet de loi portant approbation de l'accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord relatif à la délimitation du plateau continental entre les deux pays, signé à Bruxelles le 29 mai 1991.

Discussion et vote des articles, p. 1438.

ORDRE DES TRAVAUX :

Page 1439.

PROJET DE LOI (Votes réservés) :

Projet de loi relatif à la répression des infractions graves aux Conventions internationales de Genève du 12 août 1949 et aux protocoles I et II du 8 juin 1977 additionnels à ces conventions, p. 1439.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Votes) :

Projet de loi portant approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française, relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, de l'acte final, du procès-verbal et de la déclaration commune, signés à Schengen le 19 juin 1990, p. 1439.

Explications de votes : *Orateurs* : MM. Goovaerts, Verreycken, Desmedt, Loones, p. 1440.

Projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants :

- A. Protocole d'adhésion du gouvernement de la République italienne et deux déclarations communes, signés à Paris le 27 novembre 1990, à l'accord entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, signé à Schengen (grand-duché de Luxembourg) le 14 juin 1985;
- B. Accord d'adhésion de la République italienne, acte final et déclaration commune, signés à Paris le 27 novembre 1990, à la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrô-

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de volksrepubliek Polen betreffende de erkenning van de beslissingen inzake echtscheiding, ondertekend te Brussel op 17 december 1986.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1437.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van volgende internationale akten :

- 1° Overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van de territoriale zee;
- 2° Overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van het continentaal plat, ondertekend te Brussel op 8 oktober 1990.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake de afbakening van het continentaal plat tussen beide landen, ondertekend te Brussel op 29 mei 1991.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1438.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Bladzijde 1439.

ONTWERP VAN WET (Aangehouden stemmingen) :

Ontwerp van wet betreffende de bestraffing van de ernstige inbreuken op de Internationale Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en op de aanvullende protocollen I en II bij die verdragen, van 8 juni 1977, blz. 1439.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Stemmingen) :

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, van de slotakte, van het protocol en van de gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990, blz. 1439.

Stemverklaringen : *Sprekers* : de heren Goovaerts, Verreycken, Desmedt, Loones, blz. 1440.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van volgende internationale akten :

- A. Protocol betreffende de toetreding van de regering van de Italiaanse Republiek en twee gemeenschappelijke verklaringen, ondertekend te Parijs op 27 november 1990, tot het akkoord tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen (groothertogdom Luxemburg) op 14 juni 1985;
- B. Overeenkomst betreffende de toetreding van de Italiaanse Republiek, slotakte en een gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Parijs op 27 november 1990, tot de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de

les aux frontières communes, acte final, procès-verbal, déclaration commune et cinq déclarations, signés à Schengen le 19 juin 1990;

C. Protocole d'adhésion du gouvernement du royaume d'Espagne à l'accord entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, signé à Schengen le 14 juin 1985, tel qu'amendé par le protocole d'adhésion du gouvernement de la République italienne, signé à Paris le 27 novembre 1990, déclaration commune et annexe, signés à Bonn le 25 juin 1991;

D. Accord d'adhésion du royaume d'Espagne à la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, signée à Schengen le 19 juin 1990, à laquelle a adhéré la République italienne par l'accord signé à Paris le 27 novembre 1990, annexes, acte final et déclaration commune, signés à Bonn le 25 juin 1991;

E. Protocole d'adhésion du gouvernement de la République portugaise à l'accord entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes signé à Schengen le 14 juin 1985, tel qu'amendé par le protocole d'adhésion du gouvernement de la République italienne signé à Paris le 27 novembre 1990, déclaration commune et annexe, signés à Bonn le 25 juin 1991;

F. Accord d'adhésion de la République portugaise à la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française, relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, signée à Schengen le 19 juin 1990, à laquelle a adhéré la République italienne par l'accord signé à Paris le 27 novembre 1990, annexes, acte final et déclaration commune, signés à Bonn le 25 juin 1991, p. 1439.

Proposition de résolution relative à l'approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985, p. 1442.

Orateurs: M. De Seranno, M. le Président, p. 1442.

Projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants:

A. Accord européen établissant une association entre les Communautés européennes et leurs Etats membres, d'une part, et la république de Hongrie, d'autre part, et annexes I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII et XIII, protocoles 1, 2, 3, 4, 5, 6 et 7, et acte final avec quatorze déclarations communes, deux accords sous forme d'échange de lettres et deux échanges de lettres, deux déclarations de la Communauté, quatre déclarations de la Hongrie et lettre du gouvernement de la Hongrie, faits à Bruxelles le 16 décembre 1991;

Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, slotakte, protocol, gemeenschappelijke verklaring en vijf verklaringen, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990;

C. Protocol betreffende de toetreding van de regering van het koninkrijk Spanje tot het akkoord tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 14 juni 1985, zoals gewijzigd bij het op 27 november 1990 te Parijs ondertekende protocol betreffende de toetreding van de regering van de Italiaanse Republiek, gemeenschappelijke verklaring en bijlage, ondertekend te Bonn op 25 juni 1991;

D. Overeenkomst betreffende de toetreding van het koninkrijk Spanje tot de overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990, waartoe de Italiaanse Republiek bij de op 27 november 1990 te Parijs ondertekende overeenkomst is toegetreden, bijlagen, slotakte en gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Bonn op 25 juni 1991;

E. Protocol betreffende de toetreding van de regering van de Portugese Republiek tot het akkoord tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 14 juni 1985, zoals gewijzigd bij het op 27 november 1990 te Parijs ondertekende protocol betreffende de toetreding van de regering van de Italiaanse Republiek, gemeenschappelijke verklaring en bijlage, ondertekend te Bonn op 25 juni 1991;

F. Overeenkomst betreffende de toetreding van de Portugese Republiek tot de overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990, waartoe de Italiaanse Republiek bij de op 27 november 1990 te Parijs ondertekende overeenkomst is toegetreden, bijlagen, slotakte en gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Bonn op 25 juni 1991, blz. 1439.

Voorstel van resolutie met betrekking tot de goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985, blz. 1442.

Sprekers: de heer De Seranno, de Voorzitter, blz. 1442.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van volgende internationale akten:

A. Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Hongarije, anderzijds, en bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII en XIII, protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7, en slotakte met veertien gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven en twee briefwisselingen, twee verklaringen van de Gemeenschap, vier verklaringen van Hongarije en brief van de regering van Hongarije, gedaan te Brussel op 16 december 1991;

B. Accord européen établissant une association entre les Communautés européennes et leurs Etats membres, d'une part, et la république de Pologne, d'autre part, et annexes I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII et XIII, protocoles 1, 2, 3, 4, 5, 6 et 7, et acte final avec quinze déclarations communes, deux accords sous forme d'échange de lettres, deux déclarations de la Communauté, trois déclarations de la Pologne et lettre du gouvernement de la Pologne, faits à Bruxelles le 16 décembre 1991, p. 1443.

Proposition de loi complétant les articles 2 et 3 de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales pour travailleurs indépendants, p. 1444.

Proposition de loi modifiant l'article 35 de la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux, p. 1444.

Orateur: M. Seeuws, p. 1444.

Projet de loi relatif à la répression des infractions graves aux Conventions internationales de Genève du 12 août 1949 et aux protocoles I et II du 8 juin 1977, additionnels à ces conventions, p. 1445.

Explications de votes: *Orateurs:* MM. Verreycken, Loones, p. 1445.

Projet de loi portant approbation de l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République argentine concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, et de l'échange de lettres, signés à Bruxelles le 28 juin 1990, p. 1446.

Projet de loi portant approbation de la convention entre le royaume de Belgique et la république populaire de Pologne sur la reconnaissance des décisions relatives au divorce, signée à Bruxelles le 17 décembre 1986, p. 1446.

Projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants:

1° Accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la délimitation de la mer territoriale;

2° Accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la délimitation du plateau continental, signés à Bruxelles le 8 octobre 1990, p. 1446.

Projet de loi portant approbation de l'accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord relatif à la délimitation du plateau continental entre les deux pays, signé à Bruxelles le 29 mai 1991, p. 1446.

MOTIONS (Votes):

Vote sur la motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Bougard au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères, développée le 7 janvier 1993, p. 1447.

Orateur: M. De Croo, p. 1447.

Vote sur la motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. M. Maertens au ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture, développée le 7 janvier 1993, p. 1448.

Vote sur la motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. de Donnée au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, développée le 7 janvier 1993, p. 1449.

B. Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Polen, anderzijds, en bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII en XIII, protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7, en slotakte met vijftien gemeenschappelijke verklaringen, twee akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven, twee verklaringen van de Gemeenschap, drie verklaringen van Polen en brief van de regering van Polen, gedaan te Brussel op 16 december 1991, blz. 1443.

Voorstel van wet tot aanvulling van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen, blz. 1444.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 35 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, blz. 1444.

Spreker: de heer Seeuws, blz. 1444.

Ontwerp van wet betreffende de bestrafing van de ernstige inbreuken op de Internationale Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en op de aanvullende protocollen I en II bij die verdragen, van 8 juni 1977, blz. 1445.

Stemverklaringen: *Sprekers:* de heren Verreycken, Loones, blz. 1445.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Argentijnse Republiek betreffende de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, en van de uitwisseling van brieven, ondertekend te Brussel op 28 juni 1990, blz. 1446.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de volksrepubliek Polen betreffende de erkenning van de beslissingen inzake echtscheiding, ondertekend te Brussel op 17 december 1986, blz. 1446.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van volgende internationale akten:

1° Overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van de territoriale zee;

2° Overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Franse republiek inzake de afbakening van het continentaal plat, ondertekend te Brussel op 8 oktober 1990, blz. 1446.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake de afbakening van het continentaal plat tussen beide landen, ondertekend te Brussel op 29 mei 1991, blz. 1446.

MOTIES (Stemmingen):

Stemming over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 7 januari 1993 gehouden interpellatie van de heer Bougard tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, blz. 1447.

Spreker: de heer De Croo, blz. 1447.

Stemming over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 7 januari 1993 gehouden interpellatie van de heer M. Maertens tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw, blz. 1448.

Stemming over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 7 januari 1993 gehouden interpellatie van de heer de Donnée tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 1449.

Vote sur la motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Cuyvers au ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture, développée le 12 janvier 1993, p. 1449.

Explication de vote: *Orateur*: M. Cuyvers, p. 1450.

Vote sur la motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Cuyvers au ministre de l'Emploi et du Travail, développée le 12 janvier 1993, p. 1450.

Explication de vote: *Orateur*: M. Cuyvers, p. 1451.

REVISION DE LA CONSTITUTION (Votes):

Révision de l'article 26 de la Constitution (proposition de texte relative au référendum), p. 1451.

Explications de votes: *Orateurs*: MM. De Croo, Dierickx, Loones, Verreycken, de Donnée, Lallemand, Erdman, Vandenberghe, p. 1451.

Votes réservés, p. 1453.

Vote, p. 1454.

Révision de l'article 117 de la Constitution, en y ajoutant un alinéa 2 élargissant éventuellement aux conseillers laïques les dispositions de l'alinéa 1er, p. 1455.

Explications de votes: *Orateurs*: MM. Goovaerts, Arts, p. 1455.

Stemming over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 12 januari 1993 gehouden interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw, blz. 1449.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Cuyvers, blz. 1450.

Stemming over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 12 januari 1993 gehouden interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 1450.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Cuyvers, blz. 1451.

HERZIENING VAN DE GRONDWET (Stemmingen):

Herziening van artikel 26 van de Grondwet (voorstel van tekst betreffende het referendum), blz. 1451.

Stemverklaringen: *Sprekers*: de heren De Croo, Dierickx, Loones, Verreycken, de Donnée, Lallemand, Erdman, Vandenberghe, blz. 1451.

Aangehouden stemmingen, blz. 1453.

Stemming, blz. 1454.

Herziening van artikel 117 van de Grondwet, om een tweede lid toe te voegen dat eventueel de in het eerste lid opgenomen voorzieningen uitbreidt tot de lekenconsulenten, blz. 1455.

Stemverklaringen: *Sprekers*: de heren Goovaerts, Arts, blz. 1455.

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Mme Tyberghien-Vandenbussche et M. Péciaux, secrétaires, prennent place au bureau.
Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche en de heer Péciaux, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 40 m.
De vergadering wordt geopend om 14 h 40 m.

CONGES — VERLOF

MM. Buelens, pour devoirs professionnels; Barzin, Hatry, pour d'autres devoirs; Raes et Van Walleghem, à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Buelens, wegens ambtsplichten; Barzin, Hatry, wegens andere plichten; Raes en Van Walleghem, in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN — MESSAGES

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 21 januari 1993 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1. Houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1991 — sectie 14 — Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel;

Par messages du 21 janvier 1993, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1. Ajustant le budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1991 — section 14 — Affaires étrangères et Commerce extérieur;

2. Houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1991 — sectie 14 — Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel;

2. Ajustant le budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1991 — section 14 — Affaires étrangères et Commerce extérieur;

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Renvoi à la commission des Relations extérieures.

3. Tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit en van de wetten betreffende de naturalisatie;

3. Modifiant le Code de la nationalité belge et les lois relatives à la naturalisation;

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

4. Tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen;

4. Modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques;

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

5. Houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 1992 — sectie 32 — ministerie van Economische Zaken.

5. Ajustant le budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1992 — section 32 — ministère des Affaires économiques.

— Verwezen naar de commissie voor de Economische Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Economie.

MEDEDELING — COMMUNICATION

Administratieve begroting — Budget administratif

De Voorzitter. — Overeenkomstig artikel 20 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, samengeordend op 17 juli 1991, en in overeenstemming met het ontwerp van wet houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1992, heeft de Regering voor datzelfde jaar de administratieve begroting van het ministerie van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu aan de Wetgevende Vergaderingen overgezonden.

En exécution de l'article 20 des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991, et conformément au projet de loi ajustant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1992, le Gouvernement a transmis aux Assemblées législatives, pour cette même année, le budget administratif ajusté du ministère de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement.

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TER UITVOERING VAN HET AKKOORD VAN SCHENGEN VAN 14 JUNI 1985 TUSSEN DE REGERINGEN VAN DE STATEN VAN DE BENELUX ECONOMISCHE UNIE, DE BONDSREPUBLIEK DUITSLAND EN DE FRANSE REPUBLIEK, BETREFFENDE DE GELEIDELIJKE AFSCHAFFING VAN DE CONTROLES AAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GRENZEN, VAN DE SLOTAKTE, VAN HET PROTOCOL EN VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING, ONDERTEKEND TE SCHENGEN OP 19 JUNI 1990

Hervatting van de algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

VOORSTEL VAN RESOLUTIE MET BETREKKING TOT DE
GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TER UIT-
VOERING VAN HET AKKOORD VAN SCHENGEN VAN
14 JUNI 1985

Beraadslaging

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CON-
VENTION D'APPLICATION DE L'ACCORD DE SCHEN-
GEN DU 14 JUIN 1985 ENTRE LES GOUVERNEMENTS
DES ETATS DE L'UNION ECONOMIQUE BENELUX, DE
LA REPUBLIQUE FEDERALE D'ALLEMAGNE ET DE LA
REPUBLIQUE FRANÇAISE, RELATIF A LA SUPPRESSION
GRADUELLE DES CONTROLES AUX FRONTIERES
COMMUNES, DE L'ACTE FINAL, DU PROCES-VERBAL
ET DE LA DECLARATION COMMUNE, SIGNES A
SCHENGEN LE 19 JUIN 1990

*Reprise de la discussion générale
et vote des articles*

PROPOSITION DE RESOLUTION RELATIVE A L'APPRO-
BATION DE LA CONVENTION D'APPLICATION DE
L'ACCORD DE SCHENGEN DU 14 JUIN 1985

Discussion

De Voorzitter. — Dames en heren, wij hervatten de algemene beraadslaging over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, van de slotakte, van het protocol en van de gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990.

Nous reprenons la discussion générale du projet de loi portant approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française, relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, de l'acte final, du procès-verbal et de la déclaration commune, signés à Schengen le 19 juin 1990.

Is de Senaat het eens om hieraan de bespreking toe te voegen van het voorstel van resolutie met betrekking tot de goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985?

Le Sénat est-il d'accord d'y joindre l'examen de la proposition de résolution relative à l'approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985? (*Assentiment.*)

Het woord is aan de rapporteur voor een mondeling verslag.

De heer Pinoie, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de Bijzondere Commissie belast met het onderzoek van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen heeft vergaderd op donderdag 21 januari 1993, nadat het ontwerp was terugverwezen door de plenaire vergadering.

In de plenaire vergadering werd een amendement ingediend — gedrukt stuk nummer 464-3 — dat werd gewijzigd door een tweede amendement. Een lid had bovendien een amendement ingediend waarvan de tekst integraal overeenkwam met een tekst voorgesteld in de Nederlandse Tweede Kamer. De tekst hiervan alsmede de bespreking zijn terug te vinden op bladzijde 61 en volgende van het verslag, gedrukt stuk nummer 464-2.

Deze amendementen hadden tot doel het Parlement dichter te betrekken bij de internationale verdragen in het algemeen en meer in het bijzonder bij de beslissingen van het uitvoerend comité waaraan, krachtens de artikelen 131 en volgende van de Akkoorden van Schengen, bepaalde punctuele opdrachten zijn toevertrouwd.

Tijdens de commissievergadering werd uiteindelijk een nieuw amendement ingediend dat de algemene instemming kon wegdragen. Dit amendement mag bijgevolg worden beschouwd als een tekst uitgaande van de commissie. De verantwoording ervan luidt als volgt: «Het uitvoerend comité, dat zorgt voor de toepassing van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen, beschikt over talrijke en uiteenlopende bevoegdheden zoals de openbare orde en de individuele vrijheden.

Ook al kan het uitvoerend comité, waarvan de ministers deel uitmaken, alleen besluiten nemen met eenparigheid van stemmen, toch is het raadzaam de Kamers op gezette tijden op de hoogte te brengen van de werkzaamheden van het comité omdat zij zo de kans krijgen om hun advies te rechteer tijd aan de Regering mee te delen.

De inhoud van dit amendement stemt overeen met hetgeen geëist is door andere assemblies van de Staten die het Akkoord van Schengen hebben ondertekend.»

Het amendement wordt eenparig aangenomen door de 12 aanwezige leden. Ingevolge deze stemming vervallen uiteraard de vorige amendementen.

Het geheel van het aldus geamendeerde ontwerp van wet wordt aangenomen met 13 tegen 2 stemmen.

Mijnheer de Voorzitter, ik breng nu verslag uit over de bespreking van het voorstel van resolutie met betrekking tot de goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen.

Op 30 november 1992 heeft de heer Stroobant c.s. een voorstel van resolutie ingediend tot goedkeuring van de overeenkomst.

Deze resolutie werd voor onderzoek toevertrouwd aan de Bijzondere Commissie belast met het onderzoek van de ontwerpen van wet betreffende het Akkoord van Schengen.

Alvorens tot de eigenlijke bespreking ten gronde over te gaan had de hoofddiener een op bepaalde plaatsen gewijzigde tekst voorgesteld.

De bedoeling van het voorstel van resolutie bestaat erin aan de Regering enkele standpunten mede te delen met het uitdrukkelijke verzoek dat zij daarmee rekening zou houden in haar beleid ten opzichte van het Schengen-Akkoord.

Meteen wordt voorgesteld om aan het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden de opdracht te geven in samenwerking met de bevoegde commissies de evoluties te volgen.

Een eerste standpunt betreft de noodzaak van openbare en democratische controle op de beslissingen die moeten worden getroffen. Met andere woorden, het Parlement moet daarbij een rol spelen en moet vooraf worden ingelicht over de beslissingen van de Regering.

Een tweede standpunt betreft een aanbeveling aan de Regering met het oog op een internationaal juridisch toezicht, waarbij de voorkeur wordt uitgesproken om het Hof van justitie deze bevoegdheid te verlenen.

Vervolgens wordt gevraagd dat bij de totaliteit van de uitvoering van het verdrag rekening wordt gehouden met het EVRM.

Een volgende aanbeveling betreft de non-discriminatie. Er mag geen onderscheid worden gemaakt tussen de niet-Schengen EG-onderdanen en niet-EG-onderdanen, die in de Schengenlanden woonachtig zijn enerzijds en de andere inwoners van de Schengenlanden anderzijds.

Er wordt eveneens aangedrongen op de harmonisering van het visum- en asielbeleid, dat trouwens in permanente evolutie is.

Aan het adviescomité wordt eveneens gevraagd een coördinerende taak op het Europees vlak op zich te nemen, meer in het bijzonder in het kader van de *Conférence des organes spécialisés en matières communautaires*, de COSAC.

De vertegenwoordiger van de minister merkt op dat er een bevoegdheidsprobleem rijst inzake de vermelde grenscontroles op de sociale, fiscale en milieuwetgevingen, vermits in bepaalde materies de Gemeenschappen en de Gewesten bevoegd zijn.

Bovendien moet worden opgemerkt dat enkel beslissingen met een normatief karakter kunnen worden medegedeeld, met uitsluiting van de zuiver administratieve beslissingen, ten einde een overvloed van documenten van ondergeschikt belang te vermijden.

Wat de termijn van twee maanden betreft, moet de vraag worden gesteld of deze systematisch zal worden gerespecteerd ofwel of elk geval afzonderlijk zal worden onderzocht. De Regering vraagt dat er ter zake naar een soepeler oplossing wordt gezocht.

Inzake de non-discriminatie moet worden opgemerkt dat een van de doelstellingen van het Schengen-Akkoord erin bestaat elke discriminatie tussen personen uit te sluiten.

Een lid verklaart dat hij het eens is met de indieners om bepaalde teksten op een andere wijze te formuleren.

Wat de termijn betreft, moet worden verwezen naar artikel 132 van de conventie.

Een ander lid merkt op dat moet worden onderstreept dat de Schengen-Overeenkomst inderdaad een noodzakelijk instrument is, doch slechts in de mate dat de verdragsluitende partijen er niet in slagen een akkoord te bereiken in het kader van de EG. Het is wenselijk te vermelden dat het laatste akkoord niet tot stand is gekomen.

Bovendien is het belangrijk dat de termijn wordt behouden. In het Schengen-Akkoord zelf is uitdrukkelijk bepaald dat een overeenkomstsluitende partij kan vragen dat de definitieve besluitvorming over een ontwerp-besluit tot uiterlijk twee maanden na overlegging van het ontwerp wordt uitgesteld om het nationale Parlement de gelegenheid te geven te reageren. Het zou zelfs wenselijk zijn dat wordt gerefereerd aan artikel 132, § 3, van de conventie.

De vertegenwoordiger van de minister meent dat de ideale oplossing erin zou bestaan dat een advies wordt verstrekt in twee fasen.

De Regering deelt systematisch alle normatieve beslissingen mee en meer in het bijzonder die welke een wetwijziging vereisen. Het Parlement zou kunnen vragen over een reflectietijd te beschikken, ofwel verklaren dat er zich ter zake geen probleem voordoet. In het eerste geval kan de Regering officieel de toepassing vragen van de in artikel 132, § 3, bepaalde termijn van twee maanden, die het treffen van de beslissing door het uitvoerend comité opschort. In het tweede geval kan de Regering onmiddellijk haar houding bepalen.

De hoofddiener is het ermee eens dat de Regering de voorstellen aan het Parlement verzendt, zodat een strikte termijn niet meer vereist zou zijn. Het lid is het er eveneens mee eens dat een selectie wordt gemaakt onder de mede te delen gegevens, teneinde de overbodige documenten uit te schakelen en alleen documenten van wezenlijk belang mede te delen.

Een lid is van mening dat men zou moeten komen tot een beperking van de tekst uitgaande van het in herinnering gebrachte systeem van de twee fasen. Wel blijft de vraag wat de Regering aan het Parlement mededeelt — bijvoorbeeld alles wat tot een wetgevend initiatief aanleiding moet geven — zodat elke instantie binnen haar bevoegdheid blijft.

Een ander lid merkt op dat het te beperkt zou zijn wanneer de mededeling enkel die gegevens bevat waarvoor een wetgevend optreden nodig is. Er kunnen eveneens aangelegenheden zijn waar een wetgevend initiatief nuttig zou blijken te zijn. In hetzelfde verband meent een lid dat niet enkel die gegevens moeten worden medegedeeld die aanleiding moeten geven tot een wetgevend initiatief, vermits bepaalde beslissingen eveneens van kracht kunnen worden bij koninklijk besluit. Daarom zou de bevoegde commissie de mogelijkheid moeten hebben informatie over alle aangelegenheden in te winnen.

Een lid merkt op dat de tekst die betrekking heeft op de sociale en fiscale problemen in feite een politieke verklaring is, die als aanwijzing voor de Regering moet worden beschouwd.

Ingevolge de bovenstaande opmerkingen en in aansluiting op het nieuwe artikel 2 van het ontwerp heeft de hoofddiener van de resolutie, met het oog op de commissievergadering van 21 januari, een nieuwe tekst van resolutie ingediend, die praktisch ongewijzigd werd aangenomen.

Een korte bespreking had plaats in verband met het punt 2, waarin de Regering wordt gevraagd: « 2° meer in het bijzonder de materies die kunnen aanleiding geven tot een wetgevend initiatief, voor voorafgaande behandeling over te zenden aan het Parle-

ment en meer bepaald aan het Comité voor Europese Aangelegenheden dat ten minste binnen een periode van één maand zijn standpunt mededeelt; ».

De minister had bezwaar tegen het opnemen in deze tekst van een wel bepaalde periode, namelijk één maand, binnen welke het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden zijn standpunt moet mededelen.

Het gevaar bestaat dat deze tekst een automatisch karakter krijgt dat niet meer voorkomt in het nieuwe artikel 2 van het ontwerp. Bovendien maakt deze tekst de procedure in twee fasen onmogelijk, wat bij de eerste bespreking werd vermeld.

Het adviescomité ontvangt de dagorde en stelt vast dat bepaalde punten aanleiding kunnen geven tot het nemen van wetgevende initiatieven.

De termijn van twee maanden, bepaald in artikel 132 van de conventie, neemt slechts een aanvang vanaf het ogenblik dat het uitvoerend comité over een punt heeft gestatueerd. Wanneer nu de termijn van een maand, zoals in de tekst bepaald, wordt behouden, bestaat het gevaar dat de termijn van twee maanden strikt genomen niet meer kan worden nageleefd.

Ten einde aan deze bezwaren tegemoet te komen en op voorstel van de voorzitter is de commissie het ermee eens om de tekst als volgt te wijzigen: « 2° meer in het bijzonder de materies die kunnen aanleiding geven tot een wetgevend initiatief, onverwijld voor voorafgaande behandeling over te zenden aan het Parlement en meer bepaald aan het Comité voor Europese Aangelegenheden; ».

Het geamendeerde voorstel van resolutie werd aangenomen met 12 stemmen, bij 3 onthoudingen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Donnée.

M. de Donnée. — Monsieur le Président, nous allons aujourd'hui adopter une procédure fort inhabituelle en matière de ratification de traités ou d'accords internationaux, puisque nous allons amender le projet de loi portant ratification de l'Accord de Schengen en y adjoignant un deuxième article. Il faut en effet remonter à la ratification du Traité de Rome en 1957 pour y trouver un cas analogue dans nos traditions parlementaires.

Comme l'a souligné M. Pinoie dans son excellent rapport oral, cette pratique se justifie pleinement étant donné le caractère extrêmement délicat de l'Accord de Schengen. En effet, la mise en application des textes peut exercer une influence sur les libertés individuelles, les droits de l'homme, le droit d'asile, la libre circulation des personnes, l'entraide judiciaire, bref, sur des matières délicates du point de vue des libertés et des droits de l'homme. Il était donc tout à fait légitime que le Sénat, comme l'a fait le Parlement néerlandais, subordonne la ratification de l'accord à la mise en place d'un système efficace de contrôle parlementaire. Tel est évidemment — et je ne voudrais pas paraphraser le rapporteur — l'objet de l'amendement proposé, auquel mon groupe souscrit totalement.

Nous adhérons également à la proposition de résolution dont M. Pinoie nous a largement entretenus. En effet, lorsqu'un texte peut, au niveau de ses applications en tout cas, affecter des matières aussi délicates que celles que j'ai énumérées, il est souhaitable que le Parlement adresse une mise en garde au Gouvernement afin de l'inciter à veiller au respect de toutes les conventions internationales qui régissent les libertés individuelles et les droits de l'homme.

Telles sont, monsieur le Président, les raisons pour lesquelles mon groupe soutiendra à la fois la proposition de résolution et l'amendement, bien que la procédure soit inhabituelle et qu'elle ne doive certainement pas avoir valeur de précédent. En effet, de fréquents recours à cette technique ne seraient pas souhaitables lorsqu'il s'agira de ratifier ultérieurement d'autres accords internationaux.

Cela dit, monsieur le Président, en tant que président de la commission *ad hoc*, commission qui a clôturé ses travaux hier, je voudrais remercier les commissaires qui ont accompli un travail remarquable et qui ont déployé des efforts considérables pour

parvenir à un consensus, même si celui-ci aurait pu être plus large. Mais cela n'ôte rien à la qualité des travaux que cette commission a réalisés.

Enfin, je remercie également le ministre et ses collaborateurs qui ont contribué au bon déroulement de nos travaux en fournissant une documentation fouillée et extrêmement circonstanciée sur le sujet.

En conclusion, monsieur le Président, mon groupe votera, sans aucune arrière-pensée, la convention d'application de l'Accord de Schengen, l'amendement proposé ainsi que la proposition de résolution adressée au Gouvernement. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer. — Monsieur le Président, au nom de mon groupe, je voudrais à mon tour m'associer aux remerciements adressés au président de la commission, au rapporteur pour son excellent travail et, enfin, au ministre et à son chef de cabinet adjoint qui, par leurs interventions, ont permis que ce débat soit de haute tenue.

J'interviendrai pour expliquer à nouveau l'attitude des écologistes, surprenante aux yeux de certains. Les écologistes ont, en effet, défendu avec opiniâtreté un amendement — accepté à présent à l'unanimité, ce dont je me réjouis — tout en annonçant simultanément leur intention de se prononcer contre la convention comme telle, et ce quel que soit le sort réservé à cet amendement.

Quel est le point précis qui nous sépare des autres familles politiques quant à la convention elle-même? Pour notre part, nous sommes évidemment favorables à la libre circulation des personnes et au droit de séjour de courte durée, inférieur, en fait, à trois mois. Je préciserai cependant qu'à nos yeux, le seul apport positif de la convention, sur ce point précis, consiste à permettre aux résidents non citoyens européens, légalement installés dans les pays tiers, de circuler à l'intérieur de l'espace Schengen sans visa, mais avec l'obligation de se signaler sur le territoire après un certain délai. En conséquence, les implications concrètes de la liberté de circulation et de séjour ne devraient cependant pas être exagérées. Cette libre circulation a toutefois un revers: le renforcement des contrôles, non seulement aux frontières extérieures, mais aussi à l'intérieur de l'espace Schengen.

Nous pouvons soutenir un renforcement des contrôles — surtout s'ils sont efficaces — en matière de drogue et de grande criminalité. Par contre, les choses deviennent plus difficiles lorsque le risque d'amalgame existe entre la situation de candidat réfugié ou tout simplement d'étranger; la Convention de Schengen en est un exemple.

L'objet même de cette convention revêt une double face: l'aspect positif en cache d'autres, à nos yeux trop négatifs. Tous les groupes ont d'ailleurs émis en commission de nombreuses critiques.

La convention comporte un certain nombre de défauts qui ont été développés en séance plénière, je n'y reviendrai donc pas. Mais outre les défauts de cet outil, nous critiquons surtout certaines des orientations politiques, non seulement du Gouvernement belge, mais également des autres gouvernements européens, orientations justifiées par le climat qui règne dans de larges couches de la population européenne, et que j'appellerai, en m'appuyant sur d'autres commentaires, une montée de l'idéologie sécuritaire face à la résurgence de sentiments xénophobes.

Face à ce problème bien réel, on parle aujourd'hui d'Europe forteresse, de fermeture des frontières, de renforcement des contrôles. Si l'on devait se limiter à cela, ce ne serait certainement pas la réponse adéquate à ces phénomènes de migration internationale que nous allons connaître et que nous connaissons déjà.

Notre souci est de mener une opposition constructive, mais vous m'accorderez sans doute que, dans cette matière, l'aspect constructif est limité puisqu'il nous est impossible d'amender une convention internationale. Force est de constater l'absence d'une volonté suffisante de tous les Etats de négocier un protocole juri-

diquement contraignant pour faire de la Cour de justice de Luxembourg une instance juridictionnelle. Nous aurions également souhaité une déclaration politique commune de l'ensemble des Etats sur le contrôle parlementaire.

Au vu de ces carences, notre volonté d'être constructif a été supplantée par notre devoir d'opposition. Ce ne sont d'ailleurs pas deux notions antagonistes.

Pour terminer, je voudrais exprimer deux réflexions sur la signification que nous donnons à l'amendement voté unanimement en commission comme il le sera, je le présume, en séance plénière. Cet amendement, dit «de forme» puisqu'il ne touche pas au cœur de la convention, a pour moi une haute portée symbolique. Dans les domaines touchés par l'Accord de Schengen — je pense aux procédures en matière de droit d'asile ainsi qu'aux efforts des différents Etats pour renforcer la coopération policière et juridique —, on constate une similitude très frappante entre les différentes situations nationales. Cette similitude se double d'une perte d'autonomie des Etats, perte voulue — c'est le cas de l'intégration positive au niveau européen — ou perte contrainte, en cas d'absence de réponse adéquate de la part des Etats.

En d'autres termes, le cadre et le système de décision politique changent et doivent changer. Ils doivent s'internationaliser pour répondre aux défis de l'heure. Mais cette transnationalisation accrue des processus de décision pose la question de leur légitimité démocratique. C'est dans ce contexte — et je pense que l'Accord de Schengen en est un bon exemple — que la fonction parlementaire doit se renouveler, notamment par le développement d'enceintes appropriées; je pense évidemment au Parlement européen qui, sur l'Accord de Schengen, n'a quasiment rien eu à dire, car cette question se situe en dehors des compétences communautaires.

M. de Donnée. — Permettez-moi de vous interrompre un instant, monsieur Jonckheer. Je siégeais au Parlement européen à cette époque, et je tiens à souligner que plusieurs débats ont eu lieu à ce sujet dans le cadre de propositions de résolution. Croyez-moi, le Parlement européen a eu longuement l'occasion de s'exprimer sur la Convention de Schengen, même s'il n'en était pas formellement saisi.

Je tenais à apporter cette précision pour la clarté du débat et pour que l'on ne tronque pas l'histoire.

M. Jonckheer. — Je partage entièrement votre point de vue au sujet de cette précision, monsieur de Donnée.

Je voulais dire que le Parlement européen n'avait pas la possibilité d'intervenir au niveau du contenu même de la convention puisqu'il est hors du système communautaire.

Plusieurs rapports de bonne qualité ont bien entendu été établis. Je pense notamment à celui de notre collègue, M. Van Oottrive.

Cela étant, je pense que la fonction parlementaire doit se renouveler par un développement accru du rôle des parlements et par une liaison plus étroite et mieux articulée entre le Parlement européen et les parlements nationaux. C'est le défi auquel nous sommes confrontés.

En vertu de l'histoire et de la tradition, les débats du type de celui relatif à Schengen étaient, jusqu'à présent, considérés comme relevant uniquement de la diplomatie et, partant, du privilège exclusif de l'Exécutif. Je pense qu'en nous appropriant de tels débats, nous contribuons modestement à renforcer et à approfondir la démocratisation de ce processus de décisions internationales.

Ce sont les réflexions que je tenais à formuler à propos de cet amendement. Je pense que vous aurez compris les raisons pour lesquelles j'y attache une grande importance. Dès lors, mon groupe le votera avec enthousiasme. De même, il se prononcera pour la résolution proposée par notre estimé collègue, M. Stroobant. En effet, cette résolution contient une série de demandes répondant partiellement aux critiques que nous avons formulées. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Chers collègues, avant de terminer cette discussion générale, je tiens à rendre hommage à l'excellent travail fourni par la commission ad hoc dont je remercie tout particulièrement le président, M. de Donnée. J'espère, dès lors, que nous sommes prêts à voter à une très large majorité l'ajout au projet de loi approuvant le traité et la résolution, qui est importante du point de vue parlementaire.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van wet.

Artikel één luidt:

Artikel 1. De overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, de bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, de slotakte, het protocol en de gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990, zullen volkomen uitwerking hebben.

Article 1er. La convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française, relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, l'acte final, le procès-verbal et la déclaration commune, signés à Schengen le 19 juin 1990, sortiront leur plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De Regering brengt de Kamers vooraf op te hoogte van:

1° De agenda van de vergaderingen van het uitvoerend comité, ingesteld bij artikel 131 van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen;

2° De voorstellen van besluit die aan het uitvoerend comité ter beraadslaging worden voorgelegd en tot een parlementair initiatief kunnen leiden.

De Regering brengt jaarlijks verslag uit aan de Kamers over de uitvoering van deze overeenkomst, onder meer gelet op het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Art. 2. Le Gouvernement informe préalablement les Chambres:

1° De l'ordre du jour des réunions du comité exécutif instauré par l'article 131 de la convention d'application des Accords de Schengen;

2° Des propositions de décision soumises aux délibérations du comité exécutif et pouvant donner lieu à une initiative parlementaire.

Le Gouvernement fait annuellement rapport aux Chambres sur l'application de ladite convention, au regard notamment de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen zo dadelijk over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Het voorstel van resolutie met betrekking tot de goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 luidt:

«De Senaat,

Aangezien het verdrag ter uitvoering van de akkoorden van Schengen van 1985 en 1990 een noodzakelijk instrument vormt voor de verwezenlijking van de Europese Unie en meer bepaald voor de totstandbrenging van het vrij verkeer van de burgers;

Aangezien de wet tot goedkeuring van het verdrag uitdrukkelijk aan het Parlement een informatie- en controlerecht toekent ten aanzien van de uitvoerende macht met betrekking tot de uitvoering van het verdrag;

Aangezien blijkt dat een democratische controle op de uitvoering van de overeenkomst onontbeerlijk is;

Aangezien de behandelde aangelegenheid nauw samengaat met essentiële menselijke waarden als de persoonlijke vrijheid, de fysieke en morele integriteit van het individu en de menselijke waardigheid;

Aangezien algemeen aanvaard wordt dat ter zake moet gewaakt worden over de eerbiediging van de rechten en fundamentele vrijheden van de mens;

Aangezien mogelijke uiteenlopende interpretaties van de gebruikte juridische begrippen tussen de Schengen-landen onderling, tussen deze en de andere EG-landen of de niet-EG-landen niet alleen de rechtszekerheid ten aanzien van de betrokken burgers kunnen bedreigen maar ook de geloofwaardigheid van het beleid kunnen aantasten;

Aangezien in de overeenkomst niet voorzien wordt in een internationaal gerechtelijk toezicht op de uitvoering ervan;

Vraagt aan de Regering:

1° De agendapunten en de genomen beslissingen van het uitvoerend comité, voorzien van een inhoudelijke toelichting, mede te delen aan het Parlement en meer bepaald aan het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden optredend in samenwerking met de bevoegde commissies;

2° Meer in het bijzonder de materies die kunnen aanleiding geven tot een wetgevend initiatief, onverwijld voor voorafgaande behandeling over te zenden aan het Parlement en meer bepaald aan het Comité voor Europese Aangelegenheden;

Oordeelt dat bij de uitvoering van het verdrag eveneens bijzondere aandacht moet besteed worden aan de controle op inbreuken op de sociale, fiscale en milieuwetgeving;

Verzoekt de Regering bij de concretisering van het verdrag te waken over de strikte eerbiediging van de internationale en Europese beschermende rechtsregels van de mensenrechten en meer bepaald te waken over de eerbiediging van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden;

Vraagt de Regering te zorgen voor een goede rechtsbescherming en rechtshulp ten aanzien van de bij de uitvoering van het verdrag betrokken burgers;

Dringt aan op de harmonisering van het visum- en asielbeleid in het raam van de Europese Gemeenschap;

Vraagt dat het Hof van justitie te Luxemburg als rechtscollege zou aangeduid worden om te voorzien in een internationaal gerechtelijk toezicht;

Verzoekt het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden om in het raam van zijn Europese structuur (COSAC) overleg te plegen inzake de parlementaire controle op de uitvoering van het Schengen-Verdrag;

Verzoekt de voorzitter van de Senaat deze resolutie over te zenden aan de Regering ten einde de passende schikkingen te treffen.»

«Le Sénat,

Etant donné que la convention d'application des Accords de Schengen de 1985 et de 1990 constitue un instrument indispensable pour la réalisation de l'Union européenne et, plus particulièrement, pour la mise en œuvre de la libre circulation des citoyens;

Etant donné que la loi portant approbation de la convention confère expressément au Parlement un droit d'information et de contrôle à l'égard du pouvoir exécutif pour ce qui est de l'exécution de la convention;

Etant donné qu'il apparaît qu'un contrôle démocratique de l'exécution de la convention est indispensable;

Etant donné que cette matière à l'examen est étroitement liée à des valeurs humaines essentielles, telles la liberté personnelle, l'intégrité physique et morale de l'individu et la dignité humaine;

Etant donné qu'il est généralement admis qu'il faut veiller en la matière au respect des droits et des libertés fondamentales de l'homme;

Etant donné que d'éventuelles divergences d'interprétation des notions juridiques utilisées entre les pays signataires de l'Accord de Schengen ou entre ceux-ci et les autres pays de la CE ou d'autres pays n'appartenant pas à la CE, peuvent non seulement constituer une menace pour la sécurité juridique des personnes concernées, mais également entamer la crédibilité de la politique;

Etant donné que la convention ne prévoit pas, au niveau international, un contrôle judiciaire sur son exécution;

Demande au Gouvernement:

1° De communiquer au Parlement et, plus particulièrement, au Comité d'avis chargé de questions européennes agissant en collaboration avec les commissions compétentes, les points figurant à l'ordre du jour et les décisions prises par le comité exécutif, en y joignant un commentaire relatif à leur contenu;

2° Plus particulièrement de transmettre sans délai les matières pouvant donner lieu à une initiative législative, en vue d'un examen préalable, au Parlement et, plus particulièrement, au Comité chargé de questions européennes;

Estime qu'il faut également, dans l'exécution de la convention, accorder une attention toute particulière au contrôle des violations de la législation sociale, fiscale et environnementale;

Demande que le Gouvernement, lors de la concrétisation de la convention, veille au respect strict des règles de droit internationales et européennes, visant à la sauvegarde des droits de l'homme, et qu'il veille plus particulièrement au respect de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales;

Demande que le Gouvernement veille à une bonne protection juridique et à une assistance judiciaire à l'égard des citoyens concernés par l'exécution de la convention;

Insiste pour que la politique relative aux visas et à l'asile soit harmonisée dans le cadre de la Communauté européenne;

Demande que la Cour de justice de Luxembourg soit désignée comme juridiction pour assurer un contrôle judiciaire au niveau international;

Demande au Comité d'avis chargé de questions européennes de se concerter dans le cadre de sa structure européenne (COSAC) en ce qui concerne le contrôle parlementaire de l'exécution de l'Accord de Schengen;

Demande au Président du Sénat de transmettre la présente résolution au Gouvernement afin que celui-ci prenne les dispositions appropriées.»

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur cette proposition de résolution.

Wij stemmen zo dadelijk over dit voorstel van resolutie.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE ARGENTIJNSE REPUBLIEK BETREFFENDE DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, EN VAN DE UITWISSELING VAN BRIEVEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 28 JUNI 1990

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA REPUBLIQUE ARGENTINE CONCERNANT L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RECIPROQUES DES INVESTISSEMENTS, ET DE L'ECHANGE DE LETTRES, SIGNES A BRUXELLES LE 28 JUIN 1990

Discussion et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Argen-

tijnse Republiek betreffende de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, en van de uitwisseling van brieven, ondertekend te Brussel op 28 juni 1990.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de l'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République argentine concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, et de l'échange de lettres, signés à Bruxelles le 28 juin 1990.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Verschueren, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

Personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Article unique. L'accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République argentine concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, et l'échange de lettres, signés à Bruxelles le 28 juin 1990, sortiront leur plein et entier effet.

Enig artikel. De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Argentijnse Republiek betreffende de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, en de uitwisseling van brieven, ondertekend te Brussel op 28 juni 1990, zullen volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — We stemmen zo dadelijk over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE VOLKSREPUBLIC POLEN BETREFFENDE DE ERKENNING VAN DE BESLISSINGEN INZAKE ECHTSCHIEDING, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 17 DECEMBER 1986

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA REPUBLIQUE POPULAIRE DE POLOGNE SUR LA RECONNAISSANCE DES DECISIONS RELATIVES AU DIVORCE, SIGNÉE A BRUXELLES LE 17 DECEMBRE 1986

Discussion et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen het koninkrijk België en de volksrepubliek Polen betreffende de erkenning van de beslissingen inzake echtscheiding, ondertekend te Brussel op 17 december 1986.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de la convention entre le royaume de Belgique et la république populaire de Pologne sur la reconnaissance des décisions relatives au divorce, signée à Bruxelles le 17 décembre 1986.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Lambert Kelchtermans, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

Personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé:

Article unique. La convention entre le royaume de Belgique et la république populaire de Pologne sur la reconnaissance des décisions relatives au divorce, signée à Bruxelles le 17 décembre 1986, sortira son plein et entier effet.

Enig artikel. De overeenkomst tussen het koninkrijk België en de volksrepubliek Polen betreffende de erkenning van de beslissingen inzake echtscheiding, ondertekend te Brussel op 17 december 1986, zal volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — We stemmen zo dadelijk over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES ACTES INTERNATIONAUX SUIVANTS:

1° ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE ET LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE FRANÇAISE RELATIF A LA DELIMITATION DE LA MER TERRITORIALE

2° ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE ET LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE FRANÇAISE RELATIF A LA DELIMITATION DU PLATEAU CONTINENTAL, SIGNES A BRUXELLES LE 8 OCTOBRE 1990

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE ET LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE DU NORD RELATIF A LA DELIMITATION DU PLATEAU CONTINENTAL ENTRE LES DEUX PAYS, SIGNE A BRUXELLES LE 29 MAI 1991

Discussion et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN VOLGENDE INTERNATIONALE AKTEN:

1° OVEREENKOMST TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REGERING VAN DE FRANSE REPUBLIEK INZAKE DE AFBAKENING VAN DE TERRITORIALE ZEE

2° OVEREENKOMST TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REGERING VAN DE FRANSE REPUBLIEK INZAKE DE AFBAKENING VAN HET CONTINENTAAL PLAT, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 8 OKTOBER 1990

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REGERING VAN HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITANNIE EN NOORD-IERLAND INZAKE DE AFBAKENING VAN HET CONTINENTAAL PLAT TUSSEN BEIDE LANDEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 29 MEI 1991

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants:
1° Accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le

gouvernement de la République française relatif à la délimitation de la mer territoriale; 2° Accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la délimitation du plateau continental, signés à Bruxelles le 8 octobre 1990, et du projet de loi portant approbation de l'accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord relatif à la délimitation du plateau continental entre les deux pays, signé à Bruxelles le 29 mai 1991.

Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van volgende internationale akten: 1° Overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van de territoriale zee; 2° Overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van het continentaal plat, ondertekend te Brussel op 8 oktober 1990, en van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake de afbakening van het continentaal plat tussen beide landen, ondertekend te Brussel op 29 mei 1991.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

M. Hatry, rapporteur, se réfère à son rapport.

Personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

Het enig artikel van het eerste ontwerp van wet luidt:

Enig artikel. De volgende internationale akten, ondertekend te Brussel op 8 oktober 1990, zullen volkomen uitwerking hebben:

1° Overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van de territoriale zee;

2° Overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek inzake de afbakening van het continentaal plat.

Article unique. Les actes internationaux suivants, signés à Bruxelles le 8 octobre 1990, sortiront leur plein et entier effet:

1° Accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la délimitation de la mer territoriale;

2° Accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif à la délimitation du plateau continental.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Het enig artikel van het tweede ontwerp van wet luidt:

Enig artikel. De overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake de afbakening van het continentaal plat tussen beide landen, ondertekend te Brussel op 29 mei 1991, zal volkomen uitwerking hebben.

Article unique. L'accord entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord relatif à la délimitation du plateau continental entre les deux pays, signé à Bruxelles le 29 mai 1991, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen zo dadelijk over de ontwerpen van wet in hun geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble des projets de loi.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Dames en heren, ik stel voor nu de vergadering te schorsen tot half vijf, het uur waarop wij overeengekomen waren te stemmen.

Je vous propose de suspendre nos travaux jusqu'à 16 heures 30. Nous entamerons à ce moment le vote sur les Accords de Schengen, sur les deux articles de la Constitution ainsi que sur les projets de loi que nous venons d'examiner. (*Assentiment.*)

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

— *La séance est suspendue à 15 h 15 m.*

De vergadering wordt geschorst om 15 h 15 m.

Elle est reprise à 16 h 40 m.

Ze wordt hervat om 16 h 40 m.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE BESTRAFFING VAN DE ERNSTIGE INBREUKEN OP DE INTERNATIONALE VERDRAGEN VAN GENEVE VAN 12 AUGUSTUS 1949 EN OP DE AANVULLENDE PROTOCOLLEN I EN II BIJ DIE VERDRAGEN, VAN 8 JUNI 1977

Aangehouden stemmingen

PROJET DE LOI RELATIF A LA REPRESSION DES INFRACTIONS GRAVES AUX CONVENTIONS INTERNATIONALES DE GENEVE DU 12 AOÛT 1949 ET AUX PROTOCOLES I ET II DU 8 JUIN 1977, ADDITIONNELS A CES CONVENTIONS

Votes réservés

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten thans stemmen over de aangehouden amendementen en over de aangehouden artikelen van het ontwerp van wet betreffende de bestrafing van de ernstige inbreuken op de Internationale Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en op de aanvullende protocollen I en II bij die verdragen, van 8 juni 1977.

Nous devons procéder maintenant au vote sur les amendements et articles réservés du projet de loi relatif à la répression des infractions graves aux Conventions internationales de Genève du 12 août 1949 et aux protocoles I et II du 8 juin 1977, additionnels à ces conventions.

Wij moeten ons eerst uitspreken over het amendement van de heer Verreycken dat ertoe strekt een artikel *1bis* (nieuw) in te voegen.

Nous avons à nous prononcer, en premier lieu, sur l'amendement déposé par M. Verreycken tendant à l'insertion d'un article *1^{er bis}* (nouveau).

— Dit amendement, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt niet aangenomen.

Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Verreycken bij artikel 2.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Verreycken à l'article 2.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote précédent est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Ik breng artikel 2 in stemming.

Je mets aux voix l'article 2.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Verreycken bij artikel 9.

Nous devons nous prononcer sur l'amendement de M. Verreycken à l'article 9.

Mag ik aannemen dat de stemming over het eerste amendement van de heer Verreycken ook geldt voor dit amendement?

Puis-je considérer que le vote sur le premier amendement de M. Verreycken est également valable pour cet amendement? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt dit amendement niet aangenomen.

En conséquence, cet amendement n'est pas adopté.

Ik breng artikel 9 in stemming.

Je mets aux voix l'article 9.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De andere artikelen van het ontwerp van wet werden reeds vroeger aangenomen. Wij stemmen zo dadelijk over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Les autres articles du projet de loi ayant déjà été adoptés, le vote sur l'ensemble du projet de loi interviendra dans quelques instants.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TER UITVOERING VAN HET AKKOORD VAN SCHENGEN VAN 14 JUNI 1985 TUSSEN DE REGERINGEN VAN DE STATEN VAN DE BENELUX ECONOMISCHE UNIE, DE BONDSREPUBLIEK DUITSLAND EN DE FRANSE REPUBLIEK, BETREFFENDE DE GELEIDELIJKE AFSCHAFFING VAN DE CONTROLES AAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE GRENZEN, VAN DE SLOTAKTE, VAN HET PROTOCOL EN VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING, ONDERTEKEND TE SCHENGEN OP 19 JUNI 1990

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN VOLGENDE INTERNATIONALE AKTEN:

A. Protocol betreffende de toetreding van de regering van de Italiaanse Republiek en twee gemeenschappelijke verklaringen, ondertekend te Parijs op 27 november 1990, tot het akkoord tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen (groothertogdom Luxemburg) op 14 juni 1985

B. Overeenkomst betreffende de toetreding van de Italiaanse Republiek, slotakte en een gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Parijs op 27 november 1990, tot de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, slotakte, protocol, gemeenschappelijke verklaring en vijf verklaringen, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990

C. Protocol betreffende de toetreding van de regering van het koninkrijk Spanje tot het akkoord tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 14 juni 1985, zoals gewijzigd bij het op 27 november 1990 te Parijs ondertekende protocol betreffende de toetreding van de regering van de Italiaanse Republiek, gemeenschappelijke verklaring en bijlage, ondertekend te Bonn op 25 juni 1991

- D. Overeenkomst betreffende de toetreding van het koninkrijk Spanje tot de overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990, waartoe de Italiaanse Republiek bij de op 27 november 1990 te Parijs ondertekende overeenkomst is toegetreden, bijlagen, slotakte en gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Bonn op 25 juni 1991
- E. Protocol betreffende de toetreding van de regering van de Portugese Republiek tot het akkoord tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 14 juni 1985, zoals gewijzigd bij het op 27 november 1990 te Parijs ondertekende protocol betreffende de toetreding van de regering van de Italiaanse Republiek, gemeenschappelijke verklaring en bijlage, ondertekend te Bonn op 25 juni 1991
- F. Overeenkomst betreffende de toetreding van de Portugese Republiek tot de overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de Staten van de Benelux Economische Unie, van de bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990, waartoe de Italiaanse Republiek bij de op 27 november 1990 te Parijs ondertekende overeenkomst is toegetreden, bijlagen, slotakte en gemeenschappelijke verklaring, ondertekend te Bonn op 25 juni 1991

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION D'APPLICATION DE L'ACCORD DE SCHENGEN DU 14 JUIN 1985 ENTRE LES GOUVERNEMENTS DES ETATS DE L'UNION ECONOMIQUE BENELUX, DE LA REPUBLIQUE FEDERALE D'ALLEMAGNE ET DE LA REPUBLIQUE FRANÇAISE, RELATIF A LA SUPPRESSION GRADUELLE DES CONTROLES AUX FRONTIERES COMMUNES, DE L'ACTE FINAL, DU PROCES-VERBAL ET DE LA DECLARATION COMMUNE, SIGNES A SCHENGEN LE 19 JUIN 1990

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES ACTES INTERNATIONAUX SUIVANTS:

- A. Protocole d'adhésion du gouvernement de la République italienne et deux déclarations communes, signés à Paris le 27 novembre 1990, à l'accord entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, signé à Schengen (grand-duché de Luxembourg) le 14 juin 1985
- B. Accord d'adhésion de la République italienne, acte final et déclaration commune, signés à Paris le 27 novembre 1990, à la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, acte final, procès-verbal, déclaration commune et cinq déclarations, signés à Schengen le 19 juin 1990
- C. Protocole d'adhésion du gouvernement du royaume d'Espagne à l'accord entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale

d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, signé à Schengen le 14 juin 1985, tel qu'amendé par le protocole d'adhésion du gouvernement de la République italienne, signé à Paris le 27 novembre 1990, déclaration commune et annexe, signés à Bonn le 25 juin 1991

- D. Accord d'adhésion du royaume d'Espagne à la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, signée à Schengen le 19 juin 1990, à laquelle a adhéré la République italienne par l'accord signé à Paris le 27 novembre 1990, annexes, acte final et déclaration commune, signés à Bonn le 25 juin 1991
- E. Protocole d'adhésion du gouvernement de la République portugaise à l'accord entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, signé à Schengen le 14 juin 1985, tel qu'amendé par le protocole d'adhésion du gouvernement de la République italienne signé à Paris le 27 novembre 1990, déclarations communes et annexe, signés à Bonn le 25 juin 1991
- F. Accord d'adhésion de la République portugaise à la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 entre les gouvernements des Etats de l'Union économique Benelux, de la république fédérale d'Allemagne et de la République française, relatif à la suppression graduelle des contrôles aux frontières communes, signée à Schengen le 19 juin 1990, à laquelle a adhéré la République italienne par l'accord signé à Paris le 27 novembre 1990, annexes, acte final et déclaration commune, signés à Bonn le 25 juin 1991

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 en over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van de protocollen betreffende de toetreding van de regering van de Italiaanse Republiek, van de regering van het koninkrijk Spanje en van de regering van de Portugese Republiek en van de overeenkomsten betreffende de toetreding van de Italiaanse Republiek, van het koninkrijk Spanje en van de Portugese Republiek tot de Akkoorden van Schengen in hun geheel.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi portant approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985 et du projet de loi portant approbation des protocoles d'adhésion du gouvernement de la République italienne, du gouvernement du royaume d'Espagne et du gouvernement de la République portugaise et des accords d'adhésion de la République italienne, du royaume d'Espagne et de la République portugaise aux Accords de Schengen.

Het woord is aan de heer Goovaerts voor een stemverklaring.

De heer Goovaerts. — Mijnheer de Voorzitter, de VLD-fractie is van oordeel dat het Verdrag van Schengen enkele positieve elementen bevat. Het vrije verkeer van personen, goederen en diensten wordt gewaarborgd. Het biedt een betere bescherming tegen de groeiende criminaliteit en het werpt een dam op tegen de illegale immigratie door een asielbeleid dat de poreuze landsgrenzen tracht te beschermen.

Het verdrag bevat echter ook een aantal ongunstige elementen. Het houdt een overdracht van soevereiniteit in en het brengt de bescherming van het privé-leven in gevaar. Door de samenwerking van de verschillende politiediensten kunnen deze zelfstandiger optreden ten overstaan van de justitiële autoriteiten.

Het Verdrag van Schengen biedt ook onvoldoende democratische controle. De burger kan geen beroep doen op een rechter en er bestaat een grote onduidelijkheid over de controle van de gegevens. Wie controleert degenen die de informatieve controleren?

Bij amendement werd een artikel 2 in het wetsontwerp opgenomen. Het werd unaniem in de commissie goedgekeurd en als dusdanig aan de openbare vergadering ter goedkeuring voorgelegd. Dit artikel biedt dan toch enkele garanties.

Als verantwoordelijke en democratische partij zal de VLD, partij van de burger, dit verdrag goedkeuren. Bij de stemming van het voorstel van resolutie ter zake zal de VLD zich onthouden. Deze resolutie is tenslotte slechts een intentieverklaring waarmee de Regering toch geen rekening moet houden. Een internationaal verdrag kan niet tegelijkertijd worden goedgekeurd en middels een resolutie aan banden worden gelegd wanneer het op interpreteren en uitvoeren aankomt.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken. — Mijnheer de Voorzitter, het is betreurenswaardig dat de hoofdreken van deze overeenkomst wordt verdrongen in de problematiek van de vreemdelingenstromen in de Europese Gemeenschap. De hoofdreken bood nochtans meer dan voldoende stof voor een afzonderlijke overeenkomst ter beteugeling van de grensoverschrijdende criminaliteit. Extra betreurenswaardig vind ik het dat de verschillende titels van deze overeenkomst niet afzonderlijk aan een stemming kunnen worden onderworpen. Het wetsontwerp dat ons ter goedkeuring wordt voorgelegd, eist dat wij de hele overeenkomst in eenmaal doorslikken, en dit lijkt ons onterecht te zijn.

De «neen»-stem die het Vlaams Blok zal uitbrengen mag niet worden beschouwd als een afwijzing van de grensoverschrijdende criminaliteitsbestrijding. De «neen»-stem die wij zullen uitbrengen mag evenmin worden beschouwd als een afwijzing van het opbouwen van een informatiesysteem dat misdadigers bekend wil maken bij de verschillende samenwerkende politiediensten, waarbij ik uiteraard voorbehoud wil doen optekenen voor de ontoereikende bescherming inzake het misbruik van informatica.

Onze «neen»-stem is enkel een duidelijk afwijzen van de «hutsepotstijl» van deze overeenkomst en is een gevolg van de onmogelijkheid om tegelijkertijd «ja» te stemmen voor sommige titels van de overeenkomst en «neen» bij titel II.

Ik meen dat deze stemverklaring noodzakelijk was om geen enkele twijfel te laten rijzen over onze «neen»-stem.

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt pour une explication de vote.

M. Desmedt. — Monsieur le Président, les débats en commission et en séance publique ont démontré que l'Accord de Schengen pose à beaucoup d'entre nous un véritable problème de conscience. En effet, il fut élaboré de façon trop confidentielle au niveau des fonctionnaires et des différents Etats concernés. Il comporte toutefois un élément positif important puisqu'il organise la libre circulation des personnes pour les neuf pays signataires, libre circulation qui n'a pu être instaurée au niveau communautaire à cause de l'opposition de la Grande-Bretagne.

Mais à côté de ce point positif important, l'Accord de Schengen présente de nombreux aspects négatifs. Ainsi, le système informatique Schengen établit un fichage préventif des citoyens, sans aucun contrôle du comité exécutif et sans aucun contrôle juridictionnel de l'application des législations sur le respect de la vie privée.

De plus, sans unifier les procédures de reconnaissance des réfugiés politiques et donc sans unifier les législations nationales, on permet à un pays de se prononcer et de prendre une décision qui sera valable pour l'ensemble des pays.

En outre, aucun contrôle judiciaire de l'application de l'accord n'est prévu et aucune assistance judiciaire n'est envisagée.

Il est vrai que par une procédure exceptionnelle — M. de Donnéa l'a souligné tout à l'heure — nous avons ajouté un article 2 au projet de ratification et nous allons voter une résolution. C'est absolument remarquable car c'est exceptionnel, mais il n'en reste pas moins que l'on peut demeurer perplexe quant au caractère concret de ce contrôle par le Parlement, car rien ne permet d'affir-

mer qu'il sera efficace. De toute façon, il n'y a aucun contrôle du respect des libertés individuelles des personnes qui seraient fichées.

En conclusion, il serait anormal de voter contre cet accord qui pose le principe important de la libre circulation des personnes, mais en raison des risques d'atteinte au respect des libertés individuelles, le FDF s'abstiendra.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones. — Mijnheer de Voorzitter, de Volksunie-fractie twijfelde over de houding die ze zou aannemen bij de stemming. Wanneer ik echter de verklaring hoorde van de heer Verreycken voor het Vlaams Blok, waren wij er des te meer van overtuigd dat wij het Verdrag van Schengen moeten goedkeuren. Dit is het ogenblik om duidelijk het onderscheid te maken tussen het nationalisme van het Vlaams Blok en het nationalisme dat de Volksunie sinds jaar en dag belijdt. Wij zijn voor een open en verdraagzaam volksnationalisme, dat een zelfstandig Vlaanderen in een federaal Europa der volkeren steeds als einddoel heeft gehad. Het Verdrag van Schengen past uitstekend in deze optiek. Wij kunnen toch niet anders dan open te staan voor een Europa zonder grenzen voor het personenverkeer, te meer daar wij de garantie krijgen van een betere bescherming van de buitengrenzen van dat Europa.

Bij de algemene bespreking twee weken geleden heb ik het voorbehoud van de Volksunie naar voor gebracht in verband met de controle op de uitvoering van het verdrag. Wij zegden toen dat onze stem zou afhangen van het lot van het amendement dat door Ecolo ingediend was en door ons mede werd ondertekend. Dit amendement beoogde een democratische controle op de uitvoering van het verdrag. Het amendement is ondertussen unaniem aangevaard en de Volksuniefractie zal dan ook met genoegen het verdrag goedkeuren.

De Voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over de ontwerpen van wet in hun geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble des projets de loi.

163 leden zijn aanwezig.

163 membres sont présents.

138 stemmen ja.

138 votent oui.

21 stemmen neen.

21 votent non.

4 onthouden zich.

4 s'abstiennent.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Zij zullen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ils seront transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anthuenis, Arts, Aubecq, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Bock, Borremans, Bouchat, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mmes Cornet d'Elzuis, Creyf, MM. Crucke, Daerden, Dalem, De Backer, De Croo, de Donnéa, De Grauwe, Mme Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, D'hondt, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Eeman, Erdman, Evers, Evrard, Flagothier, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goo-

vaerts, Grosjean, Guillaume, Happart, Hasquin, Hatry, Henneuse, Hermans, Mme Herzet, MM. Hismans, Hofman, Hotyat, Houssa, L. Kelchtermans, Kenzeler, Lahaye, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Loones, Lutgen, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Maystadt, Moens, Monfils, Monset, Moureaux, Mouton, Ottenbourg, Pataer, Pécriaux, Pede, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Schiltz, Seeuws, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Valkeniers, Van Aperen, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, M. Vandersmissen, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, van Weddingen, Verberckmoes, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Verlinden, Vermassen, Vermeiren, Verschueren, Weyts, Wierinckx, Wintgens et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Benker, Bosman, Bougard, Mme Buyle, MM. Cuyvers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Boeck, Dierickx, Dufour, Jonckheer, Liesenborghs, Lozie, Meesters, Mme Nélis, MM. Peeters, Snappe, Tavernier, Ulburghs, Vaes et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Désir, Desmedt, Goossens et M. Maertens.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

De heer Goossens. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Wilfried Martens.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE MET BETREKKING TOT DE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TER UITVOERING VAN HET AKKOORD VAN SCHENGEN VAN 14 JUNI 1985

Stemming

PROPOSITION DE RESOLUTION RELATIVE A L'APPROBATION DE LA CONVENTION D'APPLICATION DE L'ACCORD DE SCHENGEN DU 14 JUIN 1985

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het voorstel van resolutie met betrekking tot de goedkeuring van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985.

Nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition de résolution relative à l'approbation de la convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985.

Het woord is aan de heer De Seranno.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb een formele opmerking bij de punten 1 en 2 van het voorstel van resolutie.

In het voorstel wordt gevraagd dat de Regering de agendapunten en de beslissingen van het uitvoerend comité met uitleg voorlegt aan het Adviescomité voor Europese Aangelegenheden van de Senaat. Op een andere plaats in de resolutie heeft men het kortweg over het Comité voor Europese Aangelegenheden.

Overeenkomstig ons Reglement worden alle mededelingen aan de Senaat toegezonden en bepaalt de Senaat naar welke commissie die mededeling wordt doorverwezen. Die zinsnede is dus overbodig. Vandaar mijn vraag of het nodig is om in de resolutie op te nemen wat het Reglement reeds bepaalt.

Ik zal de resolutie met overtuiging goedkeuren en verontschuldigd mij omdat ik deze formele opmerking pas nu maak.

De Voorzitter. — Mijnheer De Seranno, u hebt formeel gelijk, maar u hebt zelf doen opmerken dat uw vraag beter vroeger ware gesteld. Ik meen niet dat uw argument belet dat de Senaat zich over de resolutie uitspreekt.

De heer De Seranno. — Men moet in de tekst echter wel dezelfde benamingen gebruiken. De ene keer spreekt men over het adviescomité en de andere keer van het comité.

De Voorzitter. — Wij houden rekening met deze formele opmerking van de heer De Seranno. Wij weten echter allen in welke geest over deze resolutie wordt gestemd.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het voorstel van resolutie.

Il est procédé au vote nominatif sur la proposition de résolution.

166 leden zijn aanwezig.

166 membres sont présents.

144 stemmen ja.

144 votent oui.

3 stemmen neen.

3 votent non.

19 onthouden zich.

19 s'abstiennent.

Derhalve is het voorstel van resolutie aangenomen.

En conséquence, la proposition de résolution est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Appeltans, Arts, Aubecq, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Bock, Borremans, Bouchat, Bougard, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mmes Cornet d'Elzius, Creyf, MM. Crucke, Cuyvers, Daerden, Dalem, Daras, Mme Dardenne, MM. De Boeck, de Donnéa, Mme Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Désir, Desmedt, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, D'hondt, Didden, Diegenant, Dierickx, Dighneef, Di Rupo, Dufour, Erdman, Evers, Evrard, Flagothier, Foret, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Happart, Hasquin, Hatry, Henneuse, Hermans, Mme Herzet, MM. Hismans,

Hofman, Hotyat, Houssa, Jonckheer, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Liesenborghs, Mme Lieten-Croes, MM. Lozie, Lutgen, M. Maertens, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Maystadt, Meesters, Moens, Monfils, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Ottenbourg, Pataer, Pécriaux, Pinoie, Pouillet, Quintelier, Scharff, Schiltz, Seeuws, Snappe, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tavernier, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Ulburghs, Vaes, Valkeniers, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Vandenhoute, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, van Weddingen, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bosman, Peeters et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anthuenis, Buchmann, De Backer, De Croo, De Grauwe, Eeman, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goossens, Govaerts, Lahaye, Monset, Pede, Van Aperen, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandersmissen, Verberckmoes, Verlinden, Vermeiren et Wierinckx.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN VOLGENDE INTERNATIONALE AKTEN:

A. EUROPESE OVEREENKOMST WAARBIJ EEN ASSOCIATIE WORDT TOT STAND GEBRACHT TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN EN HUN LIDSTATEN, ENERZIJD, EN DE REPUBLIEK HONGARIJE, ANDERZIJD, EN BIJLAGEN I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII EN XIII, PROTOCOLLEN 1, 2, 3, 4, 5, 6 EN 7, EN SLOT-AKTE MET VEERTIEN GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARINGEN, TWEE AKKOORDEN ONDER DE VORM VAN WISSELING VAN BRIEVEN EN TWEE BRIEFWISSELINGEN, TWEE VERKLARINGEN VAN DE GEMEENSCHAP, VIER VERKLARINGEN VAN HONGARIJE EN BRIEF VAN DE REGERING VAN HONGARIJE, GEDAAN TE BRUSSEL OP 16 DECEMBER 1991

B. EUROPESE OVEREENKOMST WAARBIJ EEN ASSOCIATIE WORDT TOT STAND GEBRACHT TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN EN HUN LIDSTATEN, ENERZIJD, EN DE REPUBLIEK POLEN, ANDERZIJD, EN BIJLAGEN I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII EN XIII, PROTOCOLLEN 1, 2, 3, 4, 5, 6 EN 7, EN SLOT-AKTE MET VIJFTIEN GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARINGEN, TWEE AKKOORDEN ONDER DE VORM VAN WISSELING VAN BRIEVEN, TWEE VERKLARINGEN VAN DE GEMEENSCHAP, DRIE VERKLARINGEN VAN POLEN EN BRIEF VAN DE REGERING VAN POLEN, GEDAAN TE BRUSSEL OP 16 DECEMBER 1991

Stemming

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1992-1993
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1992-1993

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES ACTES INTERNATIONAUX SUIVANTS:

A. ACCORD EUROPEEN ETABLISSENT UNE ASSOCIATION ENTRE LES COMMUNAUTES EUROPEENNES ET LEURS ETATS MEMBRES, D'UNE PART, ET LA REPUBLIQUE DE HONGRIE, D'AUTRE PART, ET ANNEXES I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII ET XIII, PROTOCOLES 1, 2, 3, 4, 5, 6 ET 7, ET ACTE FINAL AVEC QUATORZE DECLARATIONS COMMUNES, DEUX ACCORDS SOUS FORME D'ECHANGE DE LETTRES ET DEUX ECHANGES DE LETTRES, DEUX DECLARATIONS DE LA COMMUNAUTE, QUATRE DECLARATIONS DE LA HONGRIE ET LETTRE DU GOUVERNEMENT DE LA HONGRIE, FAITS A BRUXELLES LE 16 DECEMBRE 1991

B. ACCORD EUROPEEN ETABLISSENT UNE ASSOCIATION ENTRE LES COMMUNAUTES EUROPEENNES ET LEURS ETATS MEMBRES, D'UNE PART, ET LA REPUBLIQUE DE POLOGNE, D'AUTRE PART, ET ANNEXES I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII ET XIII, PROTOCOLES 1, 2, 3, 4, 5, 6 ET 7, ET ACTE FINAL AVEC QUINZE DECLARATIONS COMMUNES, DEUX ACCORDS SOUS FORME D'ECHANGE DE LETTRES, DEUX DECLARATIONS DE LA COMMUNAUTE, TROIS DECLARATIONS DE LA POLOGNE ET LETTRE DU GOUVERNEMENT DE LA POLOGNE, FAITS A BRUXELLES LE 16 DECEMBRE 1991

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van internationale akten.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi portant : approbation d'actes internationaux.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

166 leden zijn aanwezig.

166 membres sont présents.

165 stemmen ja.

165 votent oui.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Il sera soumis à la sanction royale.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anthuenis, Appeltans, Arts, Aubecq, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Bock, Borremans, Bosman, Bouchat, Bougard, Buchmann, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mmes Cornet d'Elzuis, Creyf, MM. Crucke, Cuyvers, Daerden, Dalem, Daras, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Boeck, De Croo, de Donnéa, De Grauwe, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Désir, Desmedt, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, D'hondt, Didden, Diegenant, Dierickx,

Dighneef, Di Rupo, Dufour, Eeman, Erdman, Evers, Evrard, Flagothier, Foret, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goovaerts, Grosjean, Guillaume, Happart, Hasquin, Hatry, Henneuse, Hermans, Mme Herzet, MM. Hismans, Hofman, Hotyat, Houssa, Jonckheer, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lahaye, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Liesenborghs, Mme Lieten-Croes, MM. Lozie, Lutgen, M. Maertens, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Maystadt, Meesters, Moens, Monfils, Monset, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Ottenbourg, Pataer, Péciaux, Pede, Peeters, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Schiltz, Seeuws, Snappe, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tavernier, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Ulburghs, Vaes, Valkeniers, Van Aperen, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, M. Vandersmissen, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, van Weddingen, Verberckmoes, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Verlinden, Vermassen, Vermeiren, Verreycken, Verschueren, Weyts, Wierinckx, Wintgens et Swaelen.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. Goossens.

PROPOSITION DE LOI COMPLETANT LES ARTICLES 2 ET 3 DE LA LOI DU 29 MARS 1976 RELATIVE AUX PRESTATIONS FAMILIALES POUR TRAVAILLEURS INDEPENDANTS

Vote

VOORSTEL VAN WET TOT AANVULLING VAN DE ARTIKEL 2 EN 3 VAN DE WET VAN 29 MAART 1976 BETREFFENDE DE GEZINSBIJSLAG VOOR ZELFSTANDIGEN

Stemming

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi complétant les articles 2 et 3 de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales pour travailleurs indépendants.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het voorstel van wet tot aanvulling van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble de la proposition de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het voorstel van wet in zijn geheel.

166 membres sont présents.

166 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont pris part au vote:

Aan de stemming hebben deelgenomen:

MM. Anthuenis, Appeltans, Arts, Aubecq, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Bock, Borremans, Bosman, Bouchat, Bougard, Buchmann, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mmes Cornet d'Elzies, Creyf, MM. Crucke, Cuyvers, Daerden, Dalem, Daras, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Boeck, De Croo, de Donnéa, De Grauwe, Mme Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, De Loo, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Désir, Desmedt, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, D'hondt, Didden, Diegenant, Dierickx, Dighneef, Di Rupo, Dufour, Eeman, Erdman, Evers, Evrard, Flagothier, Foret, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goossens, Goovaerts, Grosjean, Guillaume, Happart, Hasquin, Hatry, Henneuse, Hermans, Mme Herzet, MM. Hismans, Hofman, Hotyat, Houssa, Jonckheer, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lahaye, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Liesenborghs, Mme Lieten-Croes, MM. Lozie, Lutgen, M. Maertens, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Maystadt, Meesters, Moens, Monfils, Monset, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Ottenbourg, Pataer, Péciaux, Pede, Peeters, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Schiltz, Seeuws, Snappe, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tavernier, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Ulburghs, Vaes, Valkeniers, Van Aperen, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, M. Vandersmissen, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, van Weddingen, Verberckmoes, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Verlinden, Vermassen, Vermeiren, Verreycken, Verschueren, Weyts, Wierinckx, Wintgens et Swaelen.

M. le Président. — Par suite de l'adoption de ce projet de loi, la proposition de loi qui était jointe à la discussion vient à tomber.

Ten gevolge van de goedkeuring van dit ontwerp van wet, vervalt het wetsvoorstel die bij de bespreking was toegevoegd.

VOORSTEL VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 35 VAN DE WET VAN 14 AUGUSTUS 1986 BETREFFENDE DE BESCHERMING EN HET WELZIJN DER DIEREN

Stemming

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 35 DE LA LOI DU 14 AOÛT 1986 RELATIVE A LA PROTECTION ET AU BIEN-ETRE DES ANIMAUX

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het voorstel van wet tot wijziging van artikel 35 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi modifiant l'article 35 de la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux.

Het woord is aan de heer Seeuws.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, dit is het eerste voorstel dat sinds de heroprichting van de interparlementaire werkgroep voor dierenwelzijn aan de goedkeuring van de Senaat wordt voorgelegd.

Ik wil bij deze gelegenheid speciaal u, mijnheer de Voorzitter, en het personeel van de Senaat danken voor de medewerking, de middelen en de warme belangstelling waarop wij konden rekenen.

De Voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

162 leden zijn aanwezig.

162 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Aan de stemming hebben deelgenomen:

Ont pris part au vote:

MM. Anthuenis, Appeltans, Arts, Aubecq, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenat, Beerden, Belot, Benker, Bock, Borremans, Bosman, Bouchat, Bougard, Buchmann, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mmes Cornet d'Elzius, Creyf, MM. Crucke, Cuyvers, Daerden, Dalem, Daras, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Boeck, De Croo, de Donnée, De Grauwe, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, de Seny, Désir, Desmedt, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, D'hondt, Didden, Diegenant, Dierickx, Dighneef, Di Rupo, Dufour, Eeman, Erdman, Evers, Evrard, Flagother, Foret, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goossens, Goovaerts, Grosjean, Guillaume, Happart, Hasquin, Hatry, Henneuse, Hermans, Mme Herzet, MM. Hismans, Hofman, Hotyat, Houssa, Jonckheer, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lahaye, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Liesenborghs, Mme Lieten-Croes, MM. Lozie, Lutgen, M. Maertens, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Maystadt, Meesters, Moens, Monfils, Monset, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Ottenbourgh, Pataer, Péciaux, Pede, Peeters, Pinoie, Pouillet, Quintelier, Scharff, Schiltz, Seeuws, Snappe, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tavernier, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Ulburghs, Vaes, Valkeniers, Van Aperen, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, M. Vandermissen, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooeland, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, van Weddingen, Verberckmoes, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Verlinden, Vermassen, Vermeiren, Verreycken, Verschueren, Weyts, Wierinckx, Wintgens et Swaelen.

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE BESTRAFFING VAN DE ERNSTIGE INBREUKEN OP DE INTERNATIONALE VERDRAGEN VAN GENEVE VAN 12 AUGUSTUS 1949 EN OP DE AANVULLENDE PROTOCOLLEN I EN II BIJ DIE VERDRAGEN, VAN 8 JUNI 1977

Stemming

PROJET DE LOI RELATIF A LA REPRESSION DES INFRACTIONS GRAVES AUX CONVENTIONS INTERNATIONALES DE GENEVE DU 12 AOÛT 1949 ET AUX PROTOCOLES I ET II DU 8 JUIN 1977 ADDITIONNELS A CES CONVENTIONS

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het ontwerp van wet betreffende de bestrafing van de ernstige inbreuken op de Internationale Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en op de aanvullende protocollen I en II bij die verdragen, van 8 juni 1977.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi relatif à la répression des infractions graves aux conventions internationales de Genève du 12 août 1949 et aux protocoles I et II du 8 juin 1977 additionnels à ces conventions.

Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken. — Mijnheer de Voorzitter, de besprekingen van dit wetsontwerp hebben duidelijk gemaakt dat hiermee een hiërarchie der misdrijven wordt ingevoerd. Misdrijven tegen de mensheid, gepleegd in oorlogstijd, worden bestraft met de doodstraf. Dezelfde misdrijven, gepleegd in een post-conflictperiode, zeg maar tijdens een repressie, worden geroemd als daden van verzetsmoed. Vermits op dat ogenblik zeker nog geen sprake was van een vredesverdrag met de voormalige vijand, meen ik dat mijn amendement wel degelijk ter zake doend was. Afwijzing ervan is dus enkel gestoeld op de vrees om onervaren krijgsgeschiedkundigen en de aanvullende wraakzuchtigen, te moeten veroordelen. Deze hiërarchie der misdrijven, bepaald door de periode waarin ze gepleegd werden, en bepaald door het principe «wee de overwonnenen», moeten wij afwijzen.

Ook bij de goedkeuring van het toepassen van de hoogste straf, hebben wij problemen. In tegenstelling tot het gemeenrechtelijk strafrecht, blijkt uit de repressieperiode dat krijgsgeschiedkundigen hun dodingstoelating 242 maal gebruikten, en in heel wat gevallen misbruikten. Dit wetsontwerp doorkruist de besprekingen over de doodstraf in het gemeenrechtelijk strafrecht, en zorgt voor een tweede hiërarchie, deze die ervoor zorgt dat eenzelfde misdrijf anders wordt bestraft, afhankelijk van de rechtbank aan dewelke het wordt voorgelegd.

Omwille van de hypocrisie, die maakt dat in de «Belgische» Kamers wel mag gepraat worden over misdrijven tegen de mensheid, indien deze maar ver van ons bed gebeuren, doch niet over de misdrijven tijdens de repressieperiode in «belgië», en tegelijk omwille van de invoering van een hiërarchie in de misdrijven, zal het Vlaams Blok hier een tegenstem uitbrengen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones. — Mijnheer de Voorzitter, ook de Volksunie zal stemmen tegen de inschakeling in ons intern recht van maatregelen die tegemoetkomen aan de Verdragen van Genève tot bestrafing van oorlogsmisdaden. De redenen voor onze tegenstemming zijn echter heel anders dan deze van de heer Verreycken en daarom wil ik ze even preciseren.

Ten eerste, het ontwerp wil een aantal nieuw omschreven misdaden met de doodstraf beteugelen. Dit gaat in tegen de groeiende consensus rond de afschaffing van de doodstraf.

Ten tweede wordt aan militaire rechtbanken de bevoegdheid gegeven om over burgers te oordelen. Daaraan hebben wij te slechte herinneringen om dit te kunnen goedkeuren.

In de sfeer die door de heer Verreycken is opgeroepen, wil ik even wijzen op een brief van Amnesty International van 19 mei 1992 aan alle leden van Kamer en Senaat. Daarin wordt gepleit voor grote bedachtzaamheid bij een eventuele invoering van de doodstraf. De brief, die was mede ondertekend door de Franstalige voorzitter van AIBf, verwijst onder meer, ik citeer: «naar het recent onderzoek van professor Luc Huyse over de executies die in de periode vlak na Wereldoorlog II in België plaatsvonden, aantoonend dat de doodstraf zeker in onrustige tijden zoals oorlog nog meer een arbitrair karakter vertoont».

Naoorlogse omstandigheden zonder meer gelijkschakelen met oorlogsomstandigheden, zoals de fractie van de heer Verreycken bepleit, is anderzijds een onzinnige redenering die wij zeker niet kunnen bijvallen. Dit past legistisch ten andere niet in het kader van het Verdrag van Genève. In ons intern recht, dat aan die Verdragen refereert, kunnen misdaden uit de naoorlogse periode niet op dezelfde manier worden bestraft als oorlogsmisdaden.

De Voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

165 leden zijn aanwezig.

165 membres sont présents.

156 stemmen ja.

156 votent oui.

7 stemmen neen.

7 votent non.

2 onthouden zich.

2 s'abstiennent.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anthuenis, Arts, Aubecq, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Bock, Borremans, Bouchat, Bougard, Buchmann, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mmes Cornet d'Elzies, Creyf, MM. Crucke, Cuyvers, Daerden, Dalem, Daras, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Boeck, De Croo, de Donnée, De Grauwe, Mme Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Désir, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, D'hondt, Didden, Diegenant, Dierickx, Dighneef, Di Rupo, Dufour, Eeman, Erdman, Evers, Evrard, Flagothier, Foret, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goovaerts, Grosjean, Guillaume, Happart, Hasquin, Hatry, Henneuse, Hermans, Mme Herzet, MM. Hismans, Hofman, Hotyat, Houssa, Jonckeer, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lahaye, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Liesenborghs, Mme Lieten-Croes, MM. Lozie, Lutgen, M. Maertens, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Maystadt, Meesters, Moens, Monfils, Monset, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Ottenbourg, Pataer, Pécriaux, Pede, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Seeuws, Snappe, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tavernier, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Ulburghs, Vaes, Van Aperen, Van Belle, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermeulen, Vandersmissen, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, van Weddingen, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Verlinden, Vermassen, Vermeiren, Verschueren, Weyts, Wierinckx, Wintgens et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Bosman, Capoen, Goossens, Peeters, Schiltz, Valkeniers et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Desmedt et Van Hooland.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones. — Mijnheer de Voorzitter, ik was niet tijdig terug op mijn bank om aan de stemming te kunnen deelnemen. Ik had een neen-stem willen uitbrengen.

De Voorzitter. — Akte wordt u daarvan gegeven.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE ARGENTIJNSE REPUBLIEK BETREFFENDE DE WEDERZIJDS BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, EN VAN DE UITWISSELING VAN BRIEVEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 28 JUNI 1990

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE VOLKSREPUBLIEK POLEN BETREFFENDE DE ERKENNING VAN DE BESLISSINGEN INZAKE ECHTSCHIEDING, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 17 DECEMBER 1986

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN VOLGENDE INTERNATIONALE AKTEN:

1° OVEREENKOMST TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REGERING VAN DE FRANSE REPUBLIEK INZAKE DE AFBAKENING VAN DE TERRITORIALE ZEE

2° OVEREENKOMST TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REGERING VAN DE FRANSE REPUBLIEK INZAKE DE AFBAKENING VAN HET CONTINENTAAL PLAT, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 8 OKTOBER 1990

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REGERING VAN HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITTANNIE EN NOORD-IERLAND INZAKE DE AFBAKENING VAN HET CONTINENTAAL PLAT TUSSEN BEIDE LANDEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 29 MEI 1991

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA REPUBLIQUE ARGENTINE CONCERNANT L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RECIPROQUES DES INVESTISSEMENTS, ET DE L'ECHANGE DE LETTRES, SIGNES A BRUXELLES LE 28 JUIN 1990

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA REPUBLIQUE POPULAIRE DE POLOGNE SUR LA RECONNAISSANCE DES DECISIONS RELATIVES AU DIVORCE, SIGNEE A BRUXELLES LE 17 DECEMBRE 1986

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DES ACTES INTERNATIONAUX SUIVANTS:

1° ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE ET LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE FRANÇAISE RELATIF A LA DELIMITATION DE LA MER TERRITORIALE

2° ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE ET LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE FRANÇAISE RELATIF A LA DELIMITATION DU PLATEAU CONTINENTAL, SIGNE A BRUXELLES LE 8 OCTOBRE 1990

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE L'ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE ET LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE DU NORD RELATIF A LA DELIMITATION DU PLATEAU CONTINENTAL ENTRE LES DEUX PAYS, SIGNE A BRUXELLES LE 29 MAI 1991

Vote

De Voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze ontwerpen van wet in hun geheel.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi. (*Assentiment.*)

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

164 leden zijn aanwezig.

164 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve zijn de ontwerpen van wet aangenomen.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Ze zullen aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ils seront soumis à la sanction royale.

Aan de stemming hebben deelgenomen:

Ont pris part au vote:

MM. Anthuenis, Arts, Aubecq, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Bock, Borremans, Bosman, Bouchat, Bougard, Buchmann, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mmes Cornet d'Elzies, Creyf, MM. Crucke, Cuyvers, Daerden, Dalem, Daras, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Boeck, De Croo, de Donnéa, De Grauwe, Mme Delcourt-Pètre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Désir, Desmedt, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, D'hondt, Didden, Diegenant, Dierickx, Dighneef, Di Rupo, Dufour, Eeman, Erdman, Evers, Evard, Flaghoier, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goossens, Goovaerts, Grosjean, Guillaume, Happart, Hasquin, Hatry, Henneuse, Hermans, Mme Herzet, MM. Hismans, Hofman, Hotyat, Houssa, Jonckheer, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Lahaye, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Liesenborghs, Mme Lieten-Croes, MM. Loones, Lozie, Lutgen, M. Maertens, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, MM. Maystadt, Meesters, Moens, Monfils, Monset, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Ottenbourg, Pataer, Péciaux, Pede, Peeters, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Schiltz, Seeuws, Snappe, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tavernier, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Ulburghs, Vaes, Valkeniers, Van Aeren, Van Belle, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermeulen, Vandersmissen, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, van Weddingen, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Verlinden, Vermassen, Vermeiren, Verreycken, Verschueren, Weyts, Wierinckx, Wintgens et Swaelen.

INTERPELLATION DE M. BOUGARD AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LE DROIT DES PEUPLES INDIGÈNES ET LE SOUTIEN DE NOTRE PAYS À LEURS REVENDICATIONS»

Vote sur la motion pure et simple

INTERPELLATIE VAN DE HEER BOUGARD TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «HET RECHT VAN DE INHEEMSE BEVOLKINGEN EN DE STEUN VAN ONS LAND AAN HUN EISEN»

Stemming over de eenvoudige motie

M. le Président. — Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de l'interpellation de M. Bougard au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères.

Dames en heren, tot besluit van de interpellatie van de heer Bougard tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken werden twee moties ingediend.

L'une, pure et simple, par MM. Verschueren, Mouton et Matthijs, est ainsi rédigée:

«Le Sénat.

Ayant entendu l'interpellation de M. Bougard et la réponse du Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères,

Passe à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Bougard en het antwoord van de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,

Gaat over tot de orde van de dag.»

L'autre, par Mme Dardenne, M. Ulburghs et Mme Maes, est ainsi rédigée:

«Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Bougard et la réponse du Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères,

Demande au Gouvernement:

D'œuvrer auprès des Nations unies pour une adoption rapide par l'Assemblée de la Charte des populations autochtones,

D'inviter les Etats concernés à respecter les droits de leurs populations indigènes et d'encourager ces Etats à modifier leur Constitution en ce sens,

D'œuvrer auprès de la CE pour une reconnaissance et la mise en place d'un bureau de liaison officiel des peuples autochtones auprès de la Communauté européenne.»

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Bougard en het antwoord van de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,

Vraagt de Reg^{er}ing:

Bij de Verenigde Naties aan te dringen op een spoedige aanne-ning, door de Algemene Vergadering van het Charter van de autochtone bevolkingen,

De betrokken Staten te verzoeken de rechten van hun autochtone bevolkingen te eerbiedigen en deze Staten aan te moedigen om hun Grondwet in die zin te wijzigen,

Bij de EG aan te dringen op de erkenning en de oprichting van een officieel verbindingskantoor van de autochtone volkeren bij de Europese Gemeenschap.»

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Het woord is aan de heer De Croo.

De heer De Croo. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil zeer in het kort uitleggen waarom ik een stemafpraak heb met de heer Gaston Geens, die ziek is. Ik wens nochtans onder de aandacht van de aanwezige leden te brengen dat ik nog meerdere vragen voor stemafspraken heb gekregen van leden van fracties die door bepaalde omstandigheden absoluut niet aanwezig konden zijn. Het is een traditie in de Senaat dat in dergelijke gevallen stemafspraken kunnen worden gemaakt, maar ik vraag de fractievoorzitters ons ervoor te verontschuldigen dat wij dit bij de volgende stemmingen over de herziening van de Grondwet niet meer zullen doen.

Ik zeg dit zeer rustig, want ik ben van mening dat eenieder zijn verantwoordelijkheid op zich moet nemen wanneer er een bijzondere meerderheid is vereist. Wij hebben ook zieken in onze fractie, maar vandaag zal ik mij onthouden, in afspraak met de heer Geens.

De heer Erdman. — Mijnheer de Voorzitter, ik neem akte van de verklaring van de heer De Croo, maar ik zeg hem bij voorbaat dat ik hem niet zal verontschuldigen.

M. le Président. — Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

166 membres sont présents.

166 leden zijn aanwezig.

102 votent oui.

102 stemmen ja.

63 votent non.

63 stemmen neen.

1 s'abstient.

1 onthoudt zich.

En conséquence, la motion pure et simple est adopté.

Derhalve is de eenvoudige motie aangenomen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Cardoen, Cereche, Collignon, Cooreman, Mme Creyf, MM. Crucke, Daerden, Dalem, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Grosjean, Guillaume, Happart, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemant, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Moureaux, Mouton, Ottenbourg, Pataer, Péciaux, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Seeuws, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tobback, Mmes Tyberghien-Vandenbussche, Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Anthuenis, Appeltans, Aubecq, Benker, Bock, Bosman, Bougard, Buchmann, Mme Buyle, M. Capoen, Mme Cornet d'Elzies, MM. Cuyvers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Boeck, de Donnée, De Grauwe, Désir, Desmedt, D'hondt, Dierickx, Dufour, Eeman, Evers, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goossens, Goovaerts, Hasquin, Hatry, Mme Herzet, MM. Houssa, Jonckheer, Lahaye, Liesenborghs, Lozie, M. Maertens, Mmes Maes, Mayence-Goossens, MM. Meesters, Monfils, Monset, Mme Nélis, MM. Pedé, Peeters, Schiltz, Snappe, Tavernier, Ulburghs, Vaes, Valkeniers, Van Aperen, Van Belle, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermeulen, Vandersmissen, Van Hooland, van Weddingen, Verlinden, Vermeiren, Verreycken et Wierinckx.

S'est abstenu:

Onthouden heeft zich:

M. De Croo.

INTERPELLATIE VAN DE HEER M. MAERTENS TOT DE MINISTER VAN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN EN LANDBOUW OVER «DE DESASTREUZE GEVOLGEN VOOR MENS EN MILIEU VAN HET GEBREK AAN EEN BELGISCH ZEEVISSERIJ-BELEID»

Stemming over de eenvoudige motie

INTERPELLATION DE M. M. MAERTENS AU MINISTRE DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES ET DE L'AGRICULTURE SUR «LES CONSÉQUENCES DESASTREUSES QUE LE MANQUE D'UNE POLITIQUE BELGE DE LA PÊCHE MARITIME ENTRAÎNE POUR L'HOMME ET L'ENVIRONNEMENT»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de interpellatie van de heer Michel Maertens tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de l'interpellation de M. Michel Maertens au ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture.

De ene, de eenvoudige motie, door de heren Pinoie en Vanhaverbeke, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Michel Maertens en het antwoord van de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Michel Maertens et la réponse du ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture,

Passe à l'ordre du jour.»

De andere, door de heren Lozie, Bougard, Loones, Weyts en Cuyvers, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Michel Maertens en het antwoord van de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw en het betoog van de heren Desutter en Loones over hetzelfde onderwerp,

Vaststellende dat de Belgische zeevisserij inderdaad een zware recessie kent met als gevolg dat zeer vele arbeidsplaatsen in de eerstkomende jaren verloren dreigen te gaan,

Overtuigd van het feit dat de rendabiliteit en de duurzaamheid van de zeevisserij onlosmakelijk verbonden zijn met het mariene milieu en beheersmaatregelen daaromtrent,

Gelet op de Conferentie van Rio de Janeiro in juni 1992, waarbij onder meer de bijzondere aandacht werd gevraagd voor de bescherming van de biodiversiteit in het mariene milieu,

Gelet op EG-Visserijministerraden van 1, 19 en 20 december 1992, waarbij zowel het meerjarig oriëntatieprogramma 1993-1996 als de nieuwe verordening tot invoering van een communautaire regeling voor de visserij en de aquacultuur werden goedgekeurd, en waartegen België in het beheerscomité ter zake een negatieve stem heeft uitgebracht,

Gelet op het subsidiariteitsbeginsel, waardoor het mogelijk is dat de lidstaten binnen de nieuwe verordening en zonder daarvan af te wijken een eigen beleid kunnen voeren,

Gelet op de afwezigheid op dit ogenblik van een coherent en efficiënt meerjarenplan voor het Belgisch zeevisserijbeleid,

Verzoekt de Regering vóór 1 april 1993 een beleidsnota over de Belgische zeevisserij voor te leggen aan de bevoegde commissies waarin zij de maatregelen op Belgisch niveau en de initiatieven op Europees niveau voorstelt om aan de groeiende recessie in de zeevisserij het hoofd te kunnen bieden en tot een duurzame zeevisserij te kunnen komen. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Michel Maertens et la réponse du ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture, ainsi que les interventions de MM. Desutter et Looones sur le même sujet,

Constatant que la pêche maritime belge connaît effectivement une forte récession pouvant entraîner la perte de nombreux emplois dans les prochaines années,

Convaincu que la rentabilité et le maintien de la pêche maritime sont indissociablement liés au milieu marin et aux mesures de gestion y afférentes,

Vu la Conférence de Rio de Janeiro en juin 1992, où une attention particulière a été demandée pour la protection de la biodiversité en milieu marin,

Vu les Conseils des ministres de la pêche de la CE des 1er, 19 et 20 décembre 1992, où ont été approuvés le programme d'orientation pluriannuel 1993-1996 et le nouveau règlement visant à instaurer une réglementation communautaire pour la pêche et l'aquaculture, et contre lesquels la Belgique a émis un vote négatif au comité de gestion compétent en la matière,

Vu le principe de subsidiarité permettant aux Etats membres de mener une politique spécifique dans le cadre du nouveau règlement et sans y déroger,

Vu l'absence d'un plan pluriannuel cohérent et efficace pour la pêche maritime belge,

Demande au Gouvernement de soumettre, avant le 1er avril 1993, aux commissions compétentes une note de politique générale sur la pêche maritime belge présentant les mesures prises au niveau belge et les initiatives prises au niveau européen pour pouvoir faire face à la récession croissante dans la pêche maritime et assurer le maintien de celle-ci. »

Overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous devons nous prononcer sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Mag ik aannemen dat de stemming die uitgebracht werd over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Bougard eveneens geldt voor deze motie?

Puis-je considérer que le vote qui vient d'être émis sur la motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Bougard vaut également pour cette motion? (*Assentiment.*)

Derhalve wordt de eenvoudige motie aangenomen.

En conséquence, cette motion pure et simple est adoptée.

INTERPELLATION DE M. DE DONNEA AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES ENTREPRISES PUBLIQUES SUR «LA GRANDE PAGAILLE QUI REGNE AUTOUR DE LA GESTION ET DE L'AGRANDISSEMENT DE L'AEROPORT DE BRUXELLES-NATIONAL»

Vote sur la motion pure et simple

INTERPELLATIE VAN DE HEER DE DONNEA TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN OVERHEIDSBEDRIJVEN OVER «DE HERRIE DIE IS ONTSTAAN ROND HET BEHEER EN DE UITBREIDING VAN DE LUCHTHAVEN VAN BRUSSEL-NATIONAAL»

Stemming over de eenvoudige motie

M. le Président. — Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de l'interpellation de M. de Donnée au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques.

Dames en heren, tot besluit van de interpellatie van de heer de Donnée tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven werden twee moties ingediend.

L'une, pure et simple, par MM. Verschueren, Quintelier, Grosjean et Wintgens, est ainsi rédigée:

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. de Donnée et la réponse du Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques,

Passé à l'ordre du jour. »

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer de Donnée en het antwoord van de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven,

Gaat over tot de orde van de dag. »

L'autre, par MM. Hatry et De Croo, est ainsi rédigée:

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. de Donnée et la réponse du Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques,

Demande au Gouvernement de prendre d'urgence les mesures nécessaires afin de mettre fin aux désordres dans la gestion et le financement de l'aéroport national de Zaventem et de contribuer à doter la BATC d'un management efficace dans le but de réaliser dans les conditions les moins mauvaises encore possibles l'achèvement des travaux de modernisation de l'aéroport. Il demande au Gouvernement de prendre d'urgence les mesures nécessaires à la transformation de la RVA en société anonyme autonome. »

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer de Donnée en het antwoord van de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven,

Vraagt de Regering dringend de nodige maatregelen te treffen om een einde te maken aan het wanordelijk beleid en de wanordelijke financiering van de nationale luchthaven van Zaventem en ertoe bij te dragen om BATC een efficiënt management te geven om de moderniseringswerken aan de luchthaven in de best mogelijke omstandigheden te voltooien. De Senaat vraagt de Regering dringend de nodige maatregelen te nemen om van de RLW een autonome naamloze vennootschap te maken. »

Conformément à notre Règlement, nous devons nous prononcer sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Overeenkomstig ons Reglement moeten wij ons uitspreken over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Puis-je considérer que le vote qui a été émis sur la motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Bougard vaut également pour cette motion?

Mag ik aannemen dat de stemming die uitgebracht werd over de eenvoudige motie ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Bougard eveneens geldt voor deze motie? (*Instemming.*)

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Derhalve wordt de eenvoudige motie aangenomen.

INTERPELLATIE VAN DE HEER CUYVERS TOT DE MINISTER VAN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN EN LANDBOUW OVER «DE NOODZAAK VAN EEN VERBOD OP DE HANDEL IN IN HET WILD GEVANGEN DIEREN EN BEPERKING VAN DE HANDEL IN DOOR DE MENS GEKWEKTE WILDE DIEREN»

Stemming over de eenvoudige motie

INTERPELLATION DE M. CUYVERS AU MINISTRE DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES ET DE L'AGRICULTURE SUR «LA NECESSITE D'INTERDIRE LE COMMERCE DES ANIMAUX CAPTURES A L'ETAT SAUVAGE ET DE LIMITER LE COMMERCE DES ANIMAUX SAUVAGES ELEVES PAR L'HOMME»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de l'interpellation de M. Cuyvers au ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture.

De ene, de eenvoudige motie, door de heren Verschueren en Didden, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Jo Cuyvers en het antwoord van de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Jo Cuyvers et la réponse du ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture,

Passe à l'ordre du jour. »

L'autre, par M. Bougard, est ainsi rédigée:

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Jo Cuyvers et la réponse du ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture,

Estime que l'adaptation de l'actuelle réglementation Cites en matière de commerce des animaux sauvages par le biais du projet de directive européenne ne donnera pas aux animaux sauvages la protection qu'ils méritent,

Demande par conséquent au ministre d'entreprendre des démarches en vue de rendre le projet de directive plus strict,

Demande des mesures au niveau belge en vue de restreindre le commerce des animaux sauvages. »

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Jo Cuyvers en het antwoord van de minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw,

Is van oordeel dat de aanpassing van de huidige Cites-reglementering voor de handel in wilde dieren via de Europese ontwerp-richtlijn de wilde dieren niet die bescherming zal geven die ze verdienen,

Vraagt derhalve aan de minister stappen te ondernemen om de ontwerp-richtlijn te verstrengen,

Vraagt maatregelen op Belgisch niveau om de handel in wilde dieren aan banden te leggen. »

Het woord is aan de heer Cuyvers voor een verklaring vóór de stemming.

De heer Cuyvers. — Mijnheer de Voorzitter, gisteren heeft een dierenbeschermingsorganisatie betoogd voor het kabinet van Landbouw. Zij protesteerde tegen het feit dat op markten nog allerlei wilde dieren kunnen worden verkocht, ook al zal de verkoop van honden en katten er eventueel worden verboden.

In mijn interpellatie heb ik de minister van Landbouw ertoe aangespoord het ontwerp van Europese richtlijn over de Cites-dieren te doen verstrengen en de handel in wilde dieren in ons eigen land te beperken tot de dieren die bij ons in gevangenschap worden gekweekt.

Dat is de kern van de onderhavige motie. Ik hoop dat alle senatoren die zopas eenparig het wetsvoorstel van de heer de Seny hebben goedgekeurd, de gemotiveerde motie in plaats van de eenvoudige motie zullen aannemen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Mijnheer Cuyvers, overeenkomstig ons Reglement stemmen wij over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

167 leden zijn aanwezig.

167 membres sont présents.

103 stemmen ja.

103 votent oui.

63 stemmen neen.

63 votent non.

1 onthoudt zich.

1 s'abstient.

Derhalve is de eenvoudige motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Cardoen, Cerehe, Collignon, Cooreman, Mme Creyf, MM. Crucke, Daerden, Dalem, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Erdman, Evrard, Flagother, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Goossens, Grosjean, Guillaume, Happart, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Horyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Moureaux, Mouton, Ottenbourg, Pataer, Péciaux, Pinoie, Pouillet, Quintelier, Scharff, Seeuws, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminaux, Tobback, Mmes Tyberghien-Vandenbussche, Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verschueren, W. Vits, Wintgens et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anthuenis, Appeltans, Aubecq, Benker, Bock, Bosman, Bougard, Buchmann, Mme Buyle, M. Capoen, Mme Cornet d'Elzius, MM. Cuyvers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Boeck, de Donnéa, De Grauwe, Desmedt, D'hondt, Dierickx, Dufour, Eeman, Evers, Foret, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goovaerts, Hasquin, Hatry, Mme Herzet, MM. Houssa, Jonckheer, Lahaye, Liesenborghs, Loones, Lozie, M. Maertens, Mmes Maes, Mayence-Goossens, MM. Meesters, Monfils, Monset, Mme Nélis, MM. Pede, Peeters, Schiltz, Snappe, Tavernier, Ulburghs, Vaes, Valkeniers, Van Aperen, Van Belle, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermeulen, Vandersmissen, Van Hooland, van Weddingen, Verlinden, Vermeiren, Verreycken et Wierinckx.

Onthouden heeft zich:

S'est abstenu:

M. De Croo.

INTERPELLATIE VAN DE HEER CUYVERS TOT DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «DE NOODZAKELIJKE MAATREGELEN OM HARDER OP TE TREDEN TEGEN ZWARTWERK BIJ HET VRACHTVERVOER OVER DE WEG»

Stemming over de eenvoudige motie

INTERPELLATION DE M. CUYVERS AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LES MESURES QUI S'IMPOSENT EN VUE DE PERMETTRE UNE ACTION SEVERE CONTRE LE TRAVAIL AU NOIR DANS LE TRANSPORT DE MARCHANDISES PAR LA ROUTE»

Vote sur la motion pure et simple

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de interpellatie van de heer Cuyvers tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de l'interpellation de M. Cuyvers au ministre de l'Emploi et du Travail.

De ene, de eenvoudige motie, door de heren Didden en Verschueren, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Jo Cuyvers en het antwoord van de minister van Tewerkstelling en Arbeid,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Jo Cuyvers et la réponse du ministre de l'Emploi et du Travail,

Passe à l'ordre du jour. »

De andere, door de heer Lozie, luidt:

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Jo Cuyvers en het antwoord van de minister van Tewerkstelling en Arbeid,

Is overtuigd van de noodzaak van een betere sociale bescherming van de vrachtwagenbestuurder en van het bonafide vervoerbedrijf,

Vraagt aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid alle maatregelen te nemen voor een betere bescherming van de vrachtwagenbestuurder en van het bonafide vervoerbedrijf. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Jo Cuyvers et la réponse du ministre de l'Emploi et du Travail,

Est convaincu de la nécessité d'une meilleure protection sociale du conducteur de poids lourd et de l'entreprise de transports de bonne foi,

Demande au ministre de l'Emploi et du Travail de prendre toutes les mesures pour une meilleure protection du conducteur de poids lourd et de l'entreprise de transports de bonne foi. »

Het woord is aan de heer Cuyvers voor een verklaring vóór de stemming.

De heer Cuyvers. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil de minister van Tewerkstelling en Arbeid erop wijzen dat de problematiek van het zwartwerk in de sector van het vrachtvervoer in België echt de spuigaten uitloopt. De vrachtwagenbestuurders hebben werkelijk sociale bescherming nodig. Men moet er eindelijk voor zorgen dat in deze sector de CAO wordt gerespecteerd.

De Voorzitter. — Dames en heren, overeenkomstig ons Reglement moeten wij ons uitspreken over de eenvoudige motie die de voorrang heeft.

Conformément à notre Règlement, nous devons nous prononcer sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Mag ik aannemen dat de vorige stemming over een eenvoudige motie ook geldt voor deze motie?

Puis-je considérer que le vote précédent sur une motion pure et simple est également valable pour cette motion? (*Assentiment.*)

Derhalve is de eenvoudige motie aangenomen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1992-1993
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1992-1993

HERZIENING VAN DE GRONDWET REVISION DE LA CONSTITUTION

HERZIENING VAN ARTIKEL 26 VAN DE GRONDWET
(VOORSTEL VAN TEKST BETREFFENDE HET REFERENDUM)

Aangehouden stemmingen

REVISION DE L'ARTICLE 26 DE LA CONSTITUTION
(PROPOSITION DE TEXTE RELATIVE AU REFERENDUM)

Votes réservés

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons thans, met bijzondere meerderheid overeenkomstig artikel 131 van de Grondwet, uitspreken over de aangehouden amendementen en de aangehouden bepaling met betrekking tot artikel 26 van de Grondwet (voorstel van tekst betreffende het referendum).

Nous devons nous prononcer maintenant à la majorité qualifiée, conformément à l'article 131 de la Constitution, sur les amendements réservés et sur la disposition réservée relative à l'article 26 de la Constitution (proposition de texte relative au référendum).

Het woord is aan de heer De Croo voor een stemverklaring.

De heer De Croo. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal slechts één globale stemverklaring afleggen, zowel over de amendementen als over het artikel. Dat lijkt mij eenvoudiger.

In de commissie, maar ook in de openbare vergadering hebben wij een boeiend en interessant debat gevoerd over het referendum. Ik heb de kans gekregen naar zeer bekwame en bedreven sprekers te luisteren. De standpunten liggen helaas ver uit elkaar.

Een groep senatoren meent dat van deze belangrijke herziening van de Grondwet gebruik moet worden gemaakt om in de Grondwet het principe van het organiseren van een referendum in te schrijven, waarbij de modaliteiten ervan bij wet worden bepaald. De liberalen hebben dit standpunt in de commissie en in de openbare vergadering verdedigd. Wij zijn immers van oordeel dat in navolging van vele buurlanden, niet alleen in geografische maar ook in « psychologische » en democratische zin de mogelijkheid moet worden geschapen om in sommige beperkte omstandigheden aan de bevolking zelf op een goed georganiseerde wijze vragen te stellen. Wij menen dat dit één van de gepaste methoden is om de fameuze kloof tussen de burger en de politiek te overbruggen. Daarom ook hebben wij erop geïnsisteerd dat de Senaat deze hervorming zou goedkeuren.

Een aantal collega's hebben met veel talent — dat geef ik toe — uitgelegd waarom dit echt niet kan. Eén van de redenen is de eigenaardige situatie van ons land die voor nadelige of nare gevolgen zou kunnen zorgen. Zij meenden echter ook dat van de mogelijkheid van een referendum niet volkomen kon worden afgezien. De Voorzitter van de Senaat stelde daarom voor dat de fractievoorzitters van alle partijen van de Senaat een commissie in het leven zouden roepen om ervoor te zorgen dat na een negatieve stemming over het voorstel, het principe van het referendum niet volkomen teloor zou gaan.

Wij vragen ons af waarom men niet kan aanvaarden dat het principe wordt ingeschreven in de Grondwet en dat de toepassing ervan wordt vastgelegd in de wet.

Onze fractie zal het amendement ingediend door de heren de Donnea en Foret en de amendementen ingediend door de heren Goovaerts c.s. en Van Belle c.s. goedkeuren. Met betrekking tot de amendementen van Ecolo en Agalev zullen we een andere houding aannemen.

Wij zijn echter van oordeel dat de Senaat de kans heeft gemist om maatregelen in het voordeel van onze democratie uit te werken.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Dierickx voor een stemverklaring.

De heer Dierickx. — Mijnheer de Voorzitter, het debat over het referendum was van hoogstaand niveau, maar er wordt nog minder dan een muis gebaard...

Verkozen parlementsleden die zich uitspreken tegen de idee van de volksraadpleging zijn verkozenen die geen vertrouwen hebben in hun kiezers, die geen vertrouwen hebben in het beoordelingsvermogen en de wijsheid van hun kiezers. Ze vragen vertrouwen, maar, omgekeerd, schenken ze geen vertrouwen aan hen van wie ze het vertrouwen genieten. Dit is in zekere zin contradictorisch.

De kiezer die om de vier jaar bekwaam wordt geacht om een hele legislatuur te overschouwen, de daden en de programma's van alle partijen te beoordelen en te vergelijken om dan te stemmen voor één partij en dus tegen alle andere, de kiezer die dat moet aankunnen, zou dan plots niet bekwaam zijn om op één welbepaalde vraag te antwoorden. Dit is niet logisch.

In tal van hoogbeschaafde rechtsstaten wordt de burger wel in staat geacht om zich uit te spreken in referenda. Vertrouwen in de bekwaamheid van de burger-kiezer is het onontbeerlijke uitgangspunt van elk democratisch staatsbestel.

De Agalev-Ecolo fracties zullen bijna alle amendementen in die zin goedkeuren.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones. — Mijnheer de Voorzitter, de VU-Vlaamse Vrije Democraten is een principieel voorstander van het referendum, maar dan wel binnen een aantal krijtlijnen die ik heb uiteengezet in het debat. Dit betekent dat wij de amendementen en voorstellen, ingediend door de PRL en versterkt door de Groenen, niet kunnen aanvaarden, alleen al omdat bij de beslissingswijze opgedrongen aan de burger dezelfde bijzondere meerderheden zouden gelden als die welke in de Grondwet en in de bijzondere wetten zijn ingeschreven voor bepaalde beslissingen.

Het amendement van de VLD schrijft alleen de principiële mogelijkheid in de Grondwet in. Wij zullen dit amendement niet verwerpen noch goedkeuren, maar we zullen ons onthouden omdat er een fundamentele tegenstrijdigheid is tussen enerzijds de bewoordingen van het amendement dat handelt over een «beslissingsreferendum» en anderzijds de motivering waarin over dit «beslissingsreferendum» niets terug te vinden is.

Het amendement blinkt uit in algemeenheden en onduidelijkheid.

Mijnheer de Voorzitter, mag ik me even richten tot de voorzitter van de VLD-fractie? Wij betreuren de inconsequente houding van de fractie. Toen voor belangrijke partijbeslissingen hetzelfde inspraakmiddel werd voorgesteld, heeft zijn partij dit niet aanvaard.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken. — Mijnheer de Voorzitter, ik moet nogmaals vaststellen dat het vertrouwen in de kiezer selectief is. Na de bewuste 24e november 1991 werden immers heel wat kiezers, waarin men zogezegd zijn vertrouwen had gesteld, zwart gemaakt door groene verfpotten.

Wat het ontwerp zelf betreft, wil ik opmerken dat, gelet op de verschillende identiteit van de volkeren, het niet aan de wetgever toekomt referenda in te richten, maar wel aan de decreetgever.

Ik zal niet nalaten de collega's in de Kamer te adviseren een amendement in die zin in te dienen, wanneer het ontwerp in de Kamer aan bod komt.

Het is mijn overtuiging dat ik deze grondwetswijziging moet afkeuren omdat ze in een vergrendeling voorziet die wij als nationalistes te allen tijde moeten afwijzen.

M. le Président. — La parole est à M. de Donnée pour une explication de vote.

M. de Donnée. — Monsieur le Président, nous devons aujourd'hui voter uniquement sur le principe de l'introduction du référendum législatif dans notre Constitution. Il ne s'agissait

donc pas de se prononcer sur un référendum constitutionnel ni d'approuver ou de condamner le principe d'une consultation populaire sur la réforme de l'Etat en cours.

Néanmoins, le débat s'est très rapidement orienté vers ces questions. Il est apparu que ceux qui refusent l'inscription du référendum législatif dans la Constitution le font parce qu'ils ne souhaitent pas donner la moindre impression de soutien à ceux qui proposent actuellement de soumettre le projet de réforme de l'Etat à la consultation populaire.

J'ai entendu le brillant exposé de M. Lallemand qui a fait de la haute voltige en matière de logique formelle, mais partant d'un postulat totalement faux.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, il ne s'agit pas d'une explication de vote. M. de Donnée ouvre un nouveau débat.

M. de Donnée. — Je constate, monsieur Lallemand, que vous ne voulez écouter ni le peuple ni même vos collègues!

M. le Président. — Monsieur de Donnée, vous disposez de deux minutes pour expliquer votre vote, pas pour ouvrir le débat.

M. de Donnée. — Je dis simplement, monsieur le Président, que ceux qui prétendent que le référendum est de nature à faire éclater notre pays le disent parce qu'ils présupposent l'existence d'un éclatement de fait. Ils se trompent et nous ne pouvons pas les suivre. Nous croyons qu'une majorité de Belges, s'ils étaient consultés, réaffirmeraient leur attachement à notre pays. Nous ne pensons pas que la plupart des citoyens de notre pays se reconnaissent dans les propos de M. Van den Brande.

Par conséquent, mon groupe votera la proposition avec une conviction renouvelée.

Chers collègues, que penser de mandataires qui soit ont peur de leurs électeurs (*colloques*), soit ne leur font pas confiance? Ont-ils leur place parmi nous?

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand. — Monsieur le Président, je trouve discutable de développer des interventions qui ne sont pas des explications de vote mais qui consistent à ouvrir un nouveau débat. Tous ceux qui l'ont souhaité ont pu s'exprimer de façon précise et nuancée. Je n'admets pas que l'on discrédite en deux phrases un débat auquel, d'ailleurs, vous n'avez pas pu répondre vous-même, monsieur de Donnée. (*Applaudissements.*) Il est des limites à ne pas dépasser. Nous vous avons dit clairement que vous jouiez avec le feu et que vous pratiquiez une double politique. Vous proclamez votre volonté d'unité nationale mais votre discours et vos pratiques la mettent directement en péril. Je l'ai démontré au travers des déclarations de certains membres de votre parti.

Je ne veux pas rouvrir le débat. Je regrette que certains profitent des explications de vote pour essayer de convaincre les interlocuteurs qu'ils n'ont pas pu persuader au cours du débat en séance plénière.

Un débat doit être ouvert et élaboré. Il ne doit pas reposer sur quelques formules stéréotypées et rapides qui abusent plus qu'elles n'éclairent l'opinion publique.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman. — Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij de heer Lallemand. Ik wil er nog wel iets aan toevoegen. De oppositie stelt nu een systeem voor waaraan zij blijkbaar zeer gehecht is, maar dat zij tot nu toe nooit in de praktijk heeft gebracht. De oppositie refereert hier telkens aan een hoogstaand debat. Blijkbaar hebben zij niet naar ons geluisterd in dit debat.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe voor een stemverklaring.

De heer Vandenberghe. — Mijnheer de Voorzitter, de CVP heeft in dit debat een genuanceerd standpunt ingenomen en heeft uiteindelijk besloten een gemotiveerde neen-stem uit te brengen.

Een aantal voorstellen doen evident afbreuk aan het meerderheidsstelsel, door bij het referendum de voorwaarde te voegen van een bijzondere meerderheid of een meerderheid in elke taalgroep. Bij een dergelijk referendum beslist niet de meerderheid, maar de minderheid. De koningskwestie heeft dit bewezen. Dit is onaanvaardbaar.

M. de Donnée. — Monsieur le Président, M. Vandenberghe fait comme moi, il rouvre le débat.

De heer Vandenberghe. — Het voorstel van de VLD dat in openbare vergadering werd ingediend, heeft een andere betekenis dan het voorstel dat in de commissie besproken is. In de commissie ging het over het voorleggen van het Sint-Michielsakkoord via een referendum, maar nu wil men via een amendement bij artikel 26 van de Grondwet het principe van het referendum in de Grondwet inschrijven.

Wij kunnen dit niet aanvaarden om volgende redenen. Dit voorstel doet problemen rijzen van grondwettelijke aard, doordat enkel het referendum in de Grondwet wordt ingeschreven, maar niet de toepassingsvoorwaarden. De invoering van het referendum is nochtans de echte constitutionele materie. Zoals de heer Loones reeds onderstreepte, geeft de motivering bij het voorstel een zekere politieke opvatting weer. Wij zijn de overtuiging toegedaan dat de Belgische Grondwet niet dient voor het weergeven van politieke slogans. U had het over het vertrouwen in de kiezers, mijnheer Dierickx. Welnu, degenen die na de verkiezingen van 24 november 1991 de moed hadden hun politieke verantwoordelijkheid te nemen, hebben bewezen dat ze niet bang zijn van de kiezers.

De Voorzitter. — Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van de heer Goovaerts c.s. bij het voorstel tot herziening van artikel 26 van de Grondwet.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement de M. Goovaerts et consorts à la proposition de révision de l'article 26 de la Constitution.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

169 leden zijn aanwezig.

169 membres sont présents.

121 stemmen neen.

121 votent non.

37 stemmen ja.

37 votent oui.

11 onthouden zich.

11 s'abstiennent.

De Voorzitter. — Ik stel vast dat het quorum en de meerderheid, zoals artikel 131 van de Grondwet vereist, bereikt zijn.

Het amendement is niet aangenomen.

Je constate que le quorum et la majorité requis par l'article 131 de la Constitution sont atteints.

L'amendement n'est pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Borremans, Bouchat, Bougard, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mme Creyf, MM. Crucke, Cuyvers, Daerden, Dalem, Daras, Mme Dardenne, M. De Boeck, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, Didden, Diegenant, Dierickx, Dighneef, Di Rupo, Dufour, Erdman, Evrard, Flagthier, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Grosjean, Guillaume,

Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, Jonckheer, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Liesenborghs, Mme Lieten-Croes, MM. Lozie, Lutgen, M. Maertens, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Meesters, Moens, Moureaux, Mouton, Mme Nélis, MM. Ottenbourg, Paetar, Péciaux, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Seeuws, Snappe, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tavernier, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Ulburghs, Vaes, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenberghe, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermasens, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anthuenis, Aubecq, Bock, Buchmann, Mme Cornet d'Elzies, MM. De Backer, de Donnée, De Grauwe, Désir, Desmedt, D'hondt, Eeman, Evers, Foret, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goossens, Goovaerts, Hasquin, Hatry, Mme Herzet, MM. Houssa, Lahaye, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Monset, Pede, Van Aperen, Van Belle, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermeulen, Vandersmissen, van Weddingen, Verberckmoes, Verlinden, Vermeiren et Wierinckx.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Bosman, Capoen, De Croo, Happart, Loones, Mme Maes, MM. Peeters, Schiltz, Valkeniers, Van Hooland et Verreycken.

De Voorzitter. — Wij moeten nu stemmen over de amendementen A, B, C en D van de heren Jonckheer en Lozie.

Nous devons nous prononcer sur les amendements A, B, C et D de MM. Jonckheer et Lozie.

Het woord is aan de heer De Croo.

De heer De Croo. — Mijnheer de Voorzitter, wij vragen een afzonderlijke stemming over het amendement D.

De Voorzitter. — Wij stemmen dan over de amendementen A, B en C van de heren Jonckheer en Lozie.

Nous passons donc au vote sur les amendements A, B et C de MM. Jonckheer et Lozie.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

169 leden zijn aanwezig.

169 membres sont présents.

131 stemmen neen.

131 votent non.

34 stemmen ja.

34 votent oui.

4 onthouden zich.

4 s'abstiennent.

De Voorzitter. — Ik stel vast dat het quorum en de meerderheid, zoals artikel 131 van de Grondwet vereist, bereikt zijn.

De amendementen zijn dus niet aangenomen.

Je constate que le quorum et la majorité requis par l'article 131 de la Constitution sont atteints.

Les amendements ne sont donc pas adoptés.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anthuenis, Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Borremans, Bosman, Bouchat, Buchmann, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon,

Cooreman, Mme Creyf, MM. Crucke, Daerden, Dalem, De Backer, De Grauwe, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Eeman, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goossens, Goovaerts, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lahaye, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Loones, Lutgen, Mme Maes, MM. Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Monset, Moureaux, Mouton, Ottenbourg, Pataer, Péciaux, Pede, Peeters, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Schiltz, Seeuws, Spitaels, Steenberg, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Valkeniers, Van Aperen, Van Belle, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombrugge, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermeulen, Vandersmissen, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompuy, Van Wambeke, Verberckmoes, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Verlinden, Vermassen, Vermeiren, Verreycken, Verschueren, Weyts, Wierinckx, Wintgens et Swaelen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Aubecq, Benker, Bock, Bougard, Mmes Buyle, Cornet d'Elzies, MM. Cuyvers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Boeck, de Donnée, D'hondt, Dierickx, Dufour, Evers, Foret, Hasquin, Hatry, Mme Herzet, MM. Houssa, Jonckheer, Liesenborghs, Lozie, M. Maertens, Mme Mayence-Goossens, MM. Meesters, Monfils, Mme Nélis, MM. Snappe, Tavernier, Ulburghs, Vaes, Vandenhaute et van Weddingen.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. De Croo, Désir, Desmedt et Happart.

De Voorzitter. — Wij stemmen nu over het amendement D van de heren Jonckheer en Lozie.

Nous passons au vote sur l'amendement D de MM. Jonckheer et Lozie.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

169 leden zijn aanwezig.

169 membres sont présents.

114 stemmen neen.

114 votent non.

20 stemmen ja.

20 votent oui.

35 onthouden zich.

35 s'abstiennent.

De Voorzitter. — Ik stel vast dat het quorum en de meerderheid, zoals artikel 131 van de Grondwet vereist, bereikt zijn.

Het amendement is dus niet aangenomen.

Je constate que le quorum et la majorité requis par l'article 131 de la Constitution sont atteints.

L'amendement n'est donc pas adopté.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Borremans, Bosman, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mme Creyf, MM. Crucke, Daerden, Dalem, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Désir, Desmedt, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Goossens, Grosjean, Guillaume, Henneuse,

den, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Goossens, Grosjean, Guillaume, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Loones, Lutgen, Mme Maes, MM. Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Moureaux, Mouton, Ottenbourg, Pataer, Péciaux, Peeters, Pinoie, Poulet, Quintelier, Scharff, Schiltz, Seeuws, Spitaels, Steenberg, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, M. Valkeniers, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombrugge, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verreycken, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Benker, Bougard, Mme Buyle, MM. Cuyvers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Boeck, Dierickx, Dufour, Mme Herzet, MM. Jonckheer, Liesenborghs, Lozie, M. Maertens, Meesters, Mme Nélis, MM. Snappe, Tavernier, Ulburghs et Vaes.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Anthuenis, Aubecq, Bock, Buchmann, Mme Cornet d'Elzies, MM. De Backer, De Croo, de Donnée, De Grauwe, D'hondt, Eeman, Evers, Foret, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goovaerts, Happart, Hasquin, Hatry, Houssa, Lahaye, Mme Mayence-Goossens, MM. Monfils, Monset, Pede, Van Aperen, Van Belle, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermeulen, Vandersmissen, van Weddingen, Verberckmoes, Verlinden, Vermeiren et Wierinckx.

M. le Président. — Nous passons au vote sur la proposition de révision de l'article 26 de la Constitution, déposée par MM. de Donnée et Foret.

Wij stemmen nu over het voorstel tot herziening van artikel 26 van de Grondwet, ingediend door de heren de Donnée en Foret.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

169 membres sont présents.

169 leden zijn aanwezig.

112 votent non.

112 stemmen neen.

55 votent oui.

55 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

M. le Président. — Je constate que le quorum et la majorité requis par l'article 131 de la Constitution sont atteints. La proposition de révision n'est pas adoptée.

Ik stel vast dat het quorum en de meerderheid, zoals artikel 131 van de Grondwet vereist, bereikt zijn. Het voorstel tot herziening is niet aangenomen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Borremans, Bosman, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mme Creyf, MM. Crucke, Daerden, Dalem, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer, Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. Deworme, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Gesquiere, Gevenois, Goossens, Grosjean, Guillaume, Henneuse,

Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemand, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Loones, Lutgen, Mme Maes, MM. Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Matthijs, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Moureaux, Mouton, Ottenbourg, Pataer, Péciaux, Peeters, Pinoie, Pouillet, Quintelier, Scharff, Schiltz, Seeuws, Spitaels, Steenbergen, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Tobback, Mme Tyberghien-Vandenbussche, M. Valkeniers, Mme Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombruggen, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Van Hooland, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verreycken, Verschueren, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Anthuenis, Aubecq, Benker, Bock, Bougard, Buchmann, Mmes Buyle, Cornet d'Elzies, MM. Cuyvers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Backer, De Boeck, de Donnée, De Grauwe, Désir, Desmedt, D'hondt, Dierickx, Dufour, Eeman, Evers, Foret, Mme Gijsbrechts-Horckmans, MM. Goovaerts, Hasquin, Hatry, Mme Herzet, MM. Houssa, Jonckheer, Lahaye, Liesenborghs, Lozie, M. Maertens, Mme Mayence-Goossens, MM. Meesters, Monfils, Monset, Mme Nélis, MM. Pede, Snappe, Tavernier, Ulburghs, Vaes, Van Aperen, Van Belle, Vandenhoute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermeulen, Vandersmissen, van Weddingen, Verberckmoes, Verlinden, Vermeiren et Wierinckx.

Se sont abstenus:

Onthouden hebben zich:

MM. De Croo et Happart.

HERZIENING VAN ARTIKEL 117 VAN DE GRONDWET,
OM EEN TWEEDE LID TOE TE VOEGEN DAT EVENTUEEL
DE IN HET EERSTE LID OPGENOMEN
VOORZIENINGEN UITBREIDT TOT DE LEKENCONSULENTEN

Stemming

REVISION DE L'ARTICLE 117 DE LA CONSTITUTION, EN
Y AJOUTANT UN ALINEA 2 ELARGISSANT EVENTUELLEMENT
AUX CONSEILLERS LAIQUES LES DISPOSITIONS DE L'ALINEA 1er

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over de herziening van artikel 117 van de Grondwet, om een tweede lid toe te voegen dat eventueel de in het eerste lid opgenomen voorzieningen uitbreidt tot de lekenconsulenten.

Nous devons nous prononcer maintenant sur la révision de l'article 117 de la Constitution, en y ajoutant un alinéa 2 élargissant éventuellement aux conseillers laïques les dispositions de l'alinéa 1er.

Het woord is aan de heer Goovaerts voor een stemverklaring.

De heer Goovaerts. — Mijnheer de Voorzitter, met deze grondwetwijziging komt er een einde aan de discriminatie die er bestond tussen degenen die wel een beroep konden doen op morele dienstverlening — in casu van een priester — en degenen die dat niet konden omdat de afgevaardigden van niet-confessionele organisaties tot nu toe niet door de overheid werden betaald. Het dualistisch pacificatiemodel dat al bestond voor onderwijs en cultuur wordt nu ook geconstitutionaliseerd voor de confessionele of niet-confessionele morele dienstverlening.

De nieuwe bepaling heeft budgettaire implicaties. Zoals de heer Hasquin eerder aanstipte bedroeg het geheel van uitgaven voor de godsdienstige activiteit in 1989 al minimum 8,5 miljard. Met de fusie werd het aantal gemeenten in ons land gereduceerd tot 589, maar deze fusie gebeurde niet voor de parochies zodat er nog 3 878 kerkfabrieken blijven bestaan die aan de gemeentebegrotingen in 1992 3,478 miljard kosten.

De VLD-fractie heeft oog voor de belangrijke sociale rol van de Kerk en de katholieke godsdienst en voor de verheven morele en ethische waarden die zij voorop stellen. Het is dan ook niet meer dan normaal dat zij, als pluralistische partij, begrijpt dat de Staat steun verleent aan de Kerk, die als organisatie de spirituele noden van de burger helpt lenigen. Wij verheugen ons erover dat de Grondwet de mogelijkheid hulp te vragen voor spirituele noden nu als een individueel recht van elke burger erkent, ook van de niet-gelovige.

In mijn algemene uiteenzetting, heb ik er ook nog op gewezen dat er een categorie mensen bestaat die zich niet gecatalogeerd wil zien in de opdeling die nu wordt gemaakt.

De VLD, als fundamenteel pluralistische partij, heeft oog voor de geestelijke waarden en noden van alle burgers, of ze nu al dan niet religieus zijn ingesteld. Het pluralisme respecteert zowel de religieuze als de niet-religieuze ingesteldheid en moet niet verward worden met confessionaliteit, niet-confessionaliteit of vrijzinnigheid.

De VLD-fractie zal dit voorstel tot herziening van artikel 117 van de Grondwet goedkeuren omdat het een stap voorwaarts betekent, al is het zeker geen eindpunt, alleen een etappe in de democratische en pluralistische maatschappij die wij nastreven. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Arts voor een stemverklaring.

De heer Arts. — Mijnheer de Voorzitter, normaal gezien was ik niet meer van plan het woord te vragen, maar de opmerkingen van de heer Goovaerts dwingen mij ertoe te zeggen dat het stemgedrag van de CVP-fractie ingegeven is door een positieve waardering van wat wordt voorgesteld, noch min noch meer. Wij betreuren dat de polemiek over het eerste lid van artikel 117 van de Grondwet, dat door iedereen bleef aanvaard opnieuw wordt aangewakkerd.

De Voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

168 membres sont présents.

168 leden zijn aanwezig.

163 votent oui.

163 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

M. le Président. — Je constate que le quorum et la majorité requis par l'article 131 de la Constitution sont atteints. La disposition est donc adoptée. Elle sera transmise à la Chambre des représentants.

Ik stel vast dat het quorum en de meerderheid, zoals artikel 131 van de Grondwet vereist, bereikt zijn. De bepaling is dus aangenomen. Ze zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Anthuenis, Appeltans, Arts, Aubecq, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Benker, Bock, Borremans, Bouchat, Bougard, Buchmann, Mmes Buyle, Cahay-André, MM. Capoen, Cardoen, Cerexhe, Collignon, Mmes Cornet d'Elzies,